

Universitätsbibliothek Paderborn

**Rodolphi Gwaltheri Tigvrini Antichristvs. Id Est, Homili[a]e
quinq[ue], quibus Romanum Pontifice[m] uerum, &
magnum illum Antichristum esse probatur, quem
prophetaru[m], Christi & apostolorum oracula ...**

Gwalther, Rudolf

[Zürich], [1546]

VD16 W 1065

Rodolphi Gwaltheri Tigvrini De Antichristo Homilia III. Argumentvm.
Descriptionem personæ Antichristi continet, docens, quid illi proprium sit,
& quibus notis facile possit agnosci.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35409

Homilia

RODOLPHI GVALTHERI
TIGVRINI DE ANTI
— christo Homilia III.

ARGVMENTVM.

Descriptionem personæ Antichristi continet, docens, quid illi proprium sit, & quibus notis facile possit agnosci.

Antichristi
cognitio ne
cessaria.

Ephes. 6.

QUEM AD MODVM in re militari non utile modo uerum etiam necessarium est, ut hostē simul atq; arma illius, dolos itē, insidias, consilia & conatus omnes plenissime cognoscamus, quō facilius ista caueri & iustis uiribus prudenti q; consilio repelli possint. Sic eadem cognitio in omni uita nostra æque necessaria est: in cuius cursu perpetua quædam & indefinens militia sustinenda est, summi nimirum Imperatoris, nempe Domini nostri Iesu Christi auctoris spiritus: qui nos non carnalem aliquem & mortalem hostem petere iubet, sed suæ militiæ ascriptos homines aduersus spirituales salutis nostræ aduersarios, & ut Paulus apostolus inquit, aduersus mundi dominos, rectores tenebrarum sæculi huius, imò aduersus ipsum diabolum ueterem illum & magnum serpentem, cuius infinita est astutia & doli innumerabiles, quiq; in omnem formam sese transfigere, adeoq; angelum lucis simulare nouit, armatos esse iubet. Quamuis uero communis ille salutis nostræ hostis miris ac uarijs stratagematum suorum dolis, cum primis tamen falsæ doctrinæ imposturis nobis insidias struit, est tamen illi copiarum suarum supremus aliquis dux & Imperator, quem ille omnibus uiribus suis, omnipotentia, dolis item, fraudibus, imposturis, facultatibus deniq; omnibus ad humani generis perditionem plenissime instruxit.

Hunc

Hunc sacrae scripturae ANTICHRISTI nomine & ty-
 po multis in locis monstrant, eò quod domino & saluatori no-
 stro Iesu Christo (qui nobis à Deo cœlesti patre factus est, 1. Cor. 2.
 sapientia, iustitia, sanctificatio & redemptio) per om-
 nia aduersus & contrarius ipsum oppugnat, & nos, quos ille
 sanguine suo redemit, ab illius consortio, cultu & salutis parti-
 cipatu abstrahit. Hunc ergo diligenter inspiciamus oportet,
 & huc animi nostri oculos cum primis hoc sæculo intèdere con-
 uenit, ut ex scripturis tã ipsum, quàm dolos ipsius omnes agno-
 scere, & quo minus per hunc seducamur, cauere possimus. Po-
 terit autem plena huius cognitio ex duobus illis scripturae locis
 facile percipi, quos nuper ex Daniele prophetarum excelsis-
 lentissimo, & Paulo apostolo produximus: qui ea luce & eui-
 dentia eius imaginem nobis depingunt, ut sex capitibus uel pro-
 positionibus uniuersum illius negotium comprehendere possit.
 Et ex his quidem duas priores nuper exposuimus, quibus il-
 lum Romæ oriturum, sessurum & regnaturum docetur, si-
 mulq; ostenditur, quibus medijs, dolis, imposturis, proditiõ-
 bus & conatibus improbis regnum acquisiturus & obtenturus
 sit. Quæ quidem omnia ea luce exposita sunt, ut sufficienti si-
 mul expositione demonstratum sit, hæc per Romanum Pontifi-
 cem (qui pro uero illo, præcipuo & magno Antichristo haberi
 debet) sic impleta esse, ut olim à prophetis & apostolis prædi-
 cta sunt. Proximum ergo est, ut ad tertium huius tractationis
 locum transeamus, quo persona Antichristi, eiusdem natura, III. Antl.
 ingenium, mores, proprietates deniq; omnes, ex quibus agnosci christi per-
 potest, describuntur. Extant autem hæc apud Paulum aposto-
 lum, qui in eo, quem supra citauimus loco, quatuor nominibus
 uel titulis, ceu uiuis quibusdam coloribus omnem hanc Antia-
 christi faciem graphice depingit.

Homilia

Homo peccati.

Et primus quidē, quo illum ornat, titulus est, quod ἀμαρτίας
πορ τῆς ἀμαρτίας, id est, hominem peccati nominat. Neq; hic
Hebraismum sapiens locutionis formula emphasi caret, dum
uidelicet nō simplici modo uel peccatorem uel sceleratum aut
facinosum, sed hominem peccati atq; scelerum esse dicit, sic
uidelicet plus quiddam dicere uolens, illud nimirum, quod pec-
cati seruus & mancipiū, eiusq; legibus in omni uita sua in uniu-
uersum addictus sit. Porro ut tituli huius sensum plene intelli-
gamus, simulq; num idem hic Romano Pontifici uere conue-
niat uidere possimus, primo statim loco quid nam peccati nomi-
ne scriptura comprehendat, inspiciendum erit. P B C C A
T V M uero sacri scriptores uocant, quicquid contra Dei pa-
tris cœlestis uoluntatem, & uerbi ipsius sancti autoritatem
uel circa fidem & religionem, uel circa charitatis officium,
uel etiam uitæ innocentiam & puritatem committitur. Hisce
enim tribus speciebus uniuersa Christiani hominis & fidelis
uita, ac quæcunq; ad hanc requiri solent, comprehenduntur.
Quod si uero Papatum omnem unā cū capite huius & mem-
bris omnibus diligentius paulo & penitius inspiciamus, tales
inueniemus, qui peccatis pollutissimi, homines quoq; peccati
merito dici debeant.

Nam quod fidem & religionem, quæ in Papatu seruatur et
traditur, attinet, eam ueræ & orthodoxæ fidei atq; religioni
prorsus contrariā esse constat, cū uidelicet ex sacrosanctæ scri-
pturæ sermone, unde omnis fidei & religionis doctrina desumi
debet, minime desumpta sit: qua de re postea, cum ad tertij titu-
li expositionē peruētum fuerit, plenius differetur. Porro licet
hoc loco illud ipsis daremus, quod nimirum circa fidei & reli-
gionis suæ doctrinam integra sint omnia & iuxta uerbi diuini
sententiā tradita, ipsos tamen Pōtiffices eorumq; cōplices gra-
uiter

uiter circa eandē peccare omnino fatendum erit, si nefandum illud Simoniae scelus, qua tanta impudentia & libidine in ipsis sacris grassantur, consyderemus. Huius enim impudentia eō tandem impietatis illos peruenisse uidemus, ut non sacerdotia modo & collegiorum monasteriorumq; reditus atq; alia eius generis bona ecclesiastica, hominibus indignissimis, utpote libidinis suae conscijs, internuntijs, perductoribus, lenonibus, agasobus, mulionibus, coquis et infinitis alijs, nulla uel uitae innocentia uel eruditione non nisi mediocri praeditis, solo pecuniae uel etiam priuati fauoris & commodi studio possidenda traderint: sed & sacrosancta spiritus sancti dona, peccatorum remissionem, Dei patris caelestis gratiam, sacramentorum communionem, Baptismi lauacrum, imò suum illum Deum ex pane factum, unā cum caelorum regno & aeterna beatitudine, ueniam exponentes quibusuis hominum pecunijs emenda dederunt, idq; ea impudentia, ut suos illos institores & Chanaanos auarissimos, non puduerit alta & Stentorea uoce merces commendare, & pro iisdem omne pecuniarum genus, siue bellis, siue furtis, siue rapinis aut sanguine partū, expetere. Nā etiam istis artibus partas opes nō minus quā alteras illas sacrosanctas esse dixerunt, si illis coniungantur. Neq; me haec uel inuidiae, uel odij gratia fingere satis nouerunt omnes, quotquot horum superstitione dementati merces illorum sibi redimendas esse putarunt: sed & clarior est eius rei ueritas, quā ut ampliori demonstratione hic sit opus. Quid ergo hic dicemus, fratres in Christo dilectissimi? Nōne fatendum erit, eos qui talia fecere, in summo illo & principali totius uitae articulo, circa fidem nimirū & religionem miserrimos plane & per omnia excacatos fuisse peccati homines? Primo enim arrogantissima temeritate ea sibi uendicarunt, quae nec unquam habuerūt, nec

Homilia

etiam à Christo Iesu ipsis sunt tradita, nempe peccatorum remissionem, dei gratiam, cœlorum regnum, uitamq; & beatitudinem æternam, quæ omnia solius Iesu Christi sanguine pretioso redempta esse tota scriptura docet. Deinde spiritus sancti dona uenalia habentes ex templo Dei non precationis domum, sed emporium quoddam, imò institoriam tabernam fecere. Tertio religionem omnem scelerum & iniquitatis omnis prætextum reddiderunt, sub quo quiduis audere & patrare cuius licitum fuit. Nõne enim sub falsa hac religionis specie non tuto modo sed & nemine prohibente scortari, adulteria committere, supra inferre, ludis improbis incumbere, inebriari, belligerari, rapere, furari, Christi pauperes opprimere, sanguinem innoxium fundere, ferro deniq; aut flammis omnia miscere licuit? Nõne omnibus hisce uitijs onustus atq; obrutus repente liberari & expiari potuit, ut primum uel Missæ sacrificium peregit precio conductus sacrificex, uel absolutio pecunijs redempta fuit? Iure igitur & maxime quidem illorum merito, illud Christi Regis & Sacerdotis nostri dictum ipsorum auribus intonari debet: Domus mea domus precationis uocabitur, at uos fecistis illam speluncam latronum. Huc quoq; publicas rapinas, quas sub fucato religionis prætextu nimium impudenter exercēt, adnumerare licebit. Nec enim contenti uiuētes bonis suis spoliari homines rapacissimi, uerum etiam illis defunctis et in alia uita agentibus, illorum hæredes uxores atq; liberos spoliare & deprædari satagunt. In hunc enim finem trigesimas, Missarum pro defunctis sacrificia, Anniuersaria et infinita alia huius generis commenti sunt, in quos æternos quoq; census atq; redditus, uel à morituris testamento legari, uel ab ipsis hæredibus demũ decerni & numerari oportet. Et quid hoc aliud esse dicemus quàm quod Christus Iudæorum

Matth. 21.

daorum scribis & pharisæis obijcit, illos dicens sub longæ præ- Matth. 23.
 cationis prætextu pupillorum & uiduarum domos uorare at
 que rapere? Quis uero hic illos culpa et crimine liberabit, cum
 proprijs factis adeoq; proprij oris testimonio se prædones & sa-
 crilegos esse prodant? Si enim Indulgentiarum bullæ, quas ui-
 uentibus adhuc magno precio emendas offerunt, ad peccato-
 rum remissionem (ut ipsi iactitant) sufficiunt, quorsum opus
 est mortuis eandem nouis indies sacrificijs redimere? Quo-
 niam autem his quoq; opus esse, nec sine his animas defuncto-
 rum liberari posse tradunt, se utiq; impostores esse prædicant,
 quia uiuentibus dolo & fraude pecunias emunxerint, perfe-
 ctam nimirum peccatorum remissionem pollicentes, quam de
 inde imperfectam esse & pluribus alijs, imò nouis mercibus in-
 digere dicunt. Porrò omniū horum author et inuentor est Ro-
 manus Pontifex unà cū suis illis suæ religionis mystis, qui per
 ipsum iacta superstitionis semina miro fingendi & mentiendi
 studio plantauerunt. Quapropter primum hunc, quo Paulus
 Antichristum donat, titulum ipsi uerissime competere dice-
 mus, ut nimirum **HOMO PECCATI**, peccato item ad-
 dictus, imò eiusdem seruus, et fidele non peccati modo, sed sum-
 mæ etiam impietatis & blasphemie mancipium uocetur.

Porrò si ea, quæ Christianæ charitatis sunt, quam toties
 ac tanto studio à nobis requirit Christus dominus, legesq; &
 præcepta sua omnia huius titulo complectitur, inspiciamus
 & cum hac Pontificum uitam atq; mores conferamus, ipsos
 omni charitate uacuos & circa hanc quoq; homines peccati
 esse, omnino fatendum erit. Exemplis enim & multorum an-
 norum historijs demonstrari poterit, eos nunquam non pu-
 blicam pacem & maximarum nationum incolumitatem priua-
 tis suis commodis, libidini item suæ & quiduis agendi licentiæ.

Homilia

postposuisse. Nos uero, ne nimium prolixi uideamur, pauca quaedam ex multis seligemus, & ea maxime, quæ intra annos ab hinc retro quingentos euenisse legimus.

Henry-
chus 4.

Et primus quidem hic prodeat Henrychus imperator eius nominis quartus, qui circa annum à nato saluatore 1057. imperij titulo & dignitate ornatus fuit, puer quidem tunc temporis, sed qui mox unà cum annis rerum agendarum prudentiâ & uirtutē coniungens præstantissimus fortissimusq; princeps est factus. Hoc imperium non sine laude & uictorijs cōtra hostes administrante, Pontificiam sedem Hiltebrandus quidam monachus, nulla legitima ordinatione uocatus, sed priuata libidine dolisq; occupauit, & inde Gregorius septimus dictus est. Qui cum auaritiæ, odij, inuidiæ, superbiæ & rerum nouarum studio (ut Italici quoq; scriptores, & inter hos Beno Cardinalis testantur) totus flagraret, quorundā Pontificum præcessorum suorum uestigijs insistendum esse ratus, imperatorem eo iure & potestate, quam in episcopis & ecclesiarum ministris ordinandis ueteri cōsuetudine obtinebat, spoliare conatus est. Hac enim occasione non opes modo ingentes, uerum etiam plus honoris & potestatis Romanæ sedi accessurum uidebat. Opposuit sese iniquis Gregorij conatibus imperator, & illius ambitionē probe perspectam habens iure suo nihil cedendum esse putauit, quin potius illud, ut par erat, sibi uendicare perrexit. Tam autem ea res cordi fuit Gregorio Pontifici, ut huius gratia nec proditionibus, nec cædibus parceret, quin multis in locis bella quoq; intestina, & omne genus calamitatis concitaret. Primo enim imperatoris uitæ insidias struens, uarijs modis eundem tollere conatus est, adeo ut in ipso quoq; templo inter preces perdere uoluerit. Cum uero insidias minus succedere uideret, aperte uis & inimicitijs uti cœpit, ac Henrycho

excom

excommunicato omnes à fidelitatis (ut ipsi uocant) sacramen-
to absoluens imperij coronam Rodolpho Sueuorum duci hoc
uersu exornatam transmisit,

Petra dedit Petro, Petrus diadema Rodolpho.

Fuit ea res grauisimorum bellorum seminarium, Henrycho
nimirum ereptum sibi imperium armis uindicante. Vnde tan-
dem post multa bella grauius gesta & multū sanguinis pseu-
doimperator Rodolphus praelio uictus uitam cum imperio de-
posuit. Hoc sublato nouum imperatorem Pontificis iussu crea-
runt, qui illius fauente partibus Henrychum reiecerant. Et
electus quidem est Hermannus Lucelburgi Comes, qui & ipse
pulsus uitam cum imperio statim amisit. Nec tamen Dei iustis
iudicijs uel ipse Pontifex uel huius fautores coërceri potuerūt,
quin tertium quoq; contra Henrychum, nempe Marchionem
Ecbertum eligerent, qui & ipse paulò post in mola cæsus occu-
buit. Territis ergo trium principum fatis reliquis omnibus, ne-
mo ut imperij titulum & honorem sibi uendicaret, persuaderi
amplius potuit. Nondū tamen exatiata Pontificis ac suorum
rabie, tantū efficere potuerunt homines improbissimi, ut Hein-
rychi quarti filium (quem Henrychum quintum nominant hi-
storici) contra patrem in arma excitarent: Ortæ hic sunt tur-
bæ graues admodum & horrendæ, cum infestis armis pater et
filius dimicarent. Tandem uero Pontificum dolis & perfidis
artibus adiutus filius, patrem, senio & meritis grauem, prodi-
tione cœpit, deinde regno & omni dignitate exutum, priuatum
& captiuum mori cœgit. En Tragœdiam plus quam cruen-
tam, fratres in Christo dilecti. Et quis nam mortalium in hac
uel scintillam charitatis monstrare poterit? Testes certe hic
nobis sunt historici, in hisce dissidijs interq; tantos bellorū mo-
tus sexagies bis ab Henrycho quarto collatis signis pugnatū

Homilia

esse: qui præliorum numerus cordato cuius facile innuere potest, quantum Christiani sanguinis effusum, quot oppida capta, quot agri uastati, quot segetes proculcatae, & in quantum uiduarum & orphanorum numerus adauctus sit. Nōne uero si uel scintilla charitatis Gregorij animo insedisset, omnem potius dignitatem deponere, & ipso Papatu semetipsum spoliare, quam ob temporarias opes & potentiam breui perituram tantum bellorum & calamitatis excitare debebat? Atqui nullis uel bellis uel incendijs uel sanguinis effusi riuus contentus est, donec ipsius etiam naturæ legibus uiolatis filiū contra patrem, cuius senium iam defendi ac subleuari debuerat, armatū & intestinis bellis cōmissum uidet. Et quem à cuiusuis sanguinis effusione abstertere pro officio suo debebat, eundē ad patricidij immane scelus sollicitare non erubescit. Quid ergo post hac sæuum, durum, crudele, atrox uel horrendum dicemus, si hoc non est? Filius, & is unicus, non aliqua uel priuata uel publica iniuria irritatus, patrem non spernit modo, non deserit, non suo destituit auxilio, sed insuper armis petit, obsidione premit, proditione circumuentū capit, imperio spoliatur & miserum captumq; tristem mortem obire patitur. Et hæc quidem non alicuius barbari tyranni iussu, non Phalaridis alicuius instigatu, sed sanctissimi patris (si dijs placet) consilio fiunt. Gaudeate nunc Caligulae, exultate Nerones, & quotquot unquam crudelitatis nomine fuistis celebres: habetis enim qui dum uos longo post se relinquit spatio, infamia & diri nominis memoria liberat, Romanum uidelicet Pontificem, qui in patris uiscera filij gladium stringi præcipit.

Friderychus I.

Possunt his Adriani quarti & Alexandri tertij præclara scilicet coniungi facinora, quæ summa cum iniquitate in optimū fortissimumq; principem Friderychū cognomento Barbarossam

Barossam adiderunt. Hic enim licet omnibus superior esset hostibus, Pontificum tamen tyrannidem nec uitare nec infringere potuit: quin post grauius bella & clades tristissimas ad Pontificis pedes supplex procumbere collumq; suum impuris Antichristi pedibus calcandum præbere coactus est. Et quis nam charitatem penes eos quærat, qui nec imperatoriae dignitatis parcere didicerunt?

Postea uero circa annū à nato mundi saluatore 1220. non Friderichus 2.
minus iniquitatis & perfidie ab iisdē illis Friderichus secundus perpeffus est, cui contra Turcas bellum gerenti summa improbitate simul & armis nepharijs restiterūt, & crucis Christi hostes magna cum fœlicitate oppugnantē perfidis suis machinationibus retraxerunt, adhæc suis petitis fulminibus fidelium communionem & imperio spoliarunt alijs contra hunc electis imperatoribus: quod ipsum quoq; maximorum bellorū causas & sanguinis innumeri effusionem peperit.

Adhæc anno Domini 1300. cum Albertus Austriae Dux Imperator electus esset, Bonifacius Pontifex, eius nominis Bonifacius 8.
octauus, eundē nec confirmare nec coronare uoluit, nisi prius se Philippo Galliae regi bellum illaturum eumq; regno pulsatum esse polliceretur. Belli uero causa hæc erat, quod Philippus cum Romanae sedis dolos cerneret, omnem à Galliae regno Pontifici prouentum negabat. Quapropter sanctus ille pater charitatis præcepti egregie memor, ut priuato commodo consulat, duas potentissimas Christiani nominis nationes, Galliam nimirum atque Germaniam atrocibus bellis inuicem committere instituit, cum gaudio nimirum urbium expugnationes, agrorum uastationes, hominum cædes & quæcunque bellum mala secum fert, spectaturus, dummodo quæstus inde ad ipsum maximus redeat. Melius tamen hominum rebus

Homilia

eclestis ille pater consulit, qui eos indidit regibus animos, ut Pontificis obliti armisq; positis bellum lachrymabile in letas nuptias conuerterint.

Ladislaus. Neq; hic omittendum est, quod Ladislao Vngariæ & Polonia regi iisdem animis moti intulerunt Romani Pontifices. Vicerat is foelici admodum & insigni uictoria potentissimum Turcarum principem Amurathem, fuis copijs Turcicis & extortis pacis conditionibus hosti difficilibus. Cum uero ea clade repressi Turcæ ab Vngariæ incursionibus ob pacis quoque conditiones abstinere cogentur, nouas uero in Italiam irruptiones facere & Pontifici pericula mouere inciperent, Eugenius Papa, ut se & Italiam omni periculo liberet, Iulianum, Cardinalem ad Ladislaum mittit, qui pacem cum Turcis in istam ceu impiam & indignam danmet, simulq; persuadeat, Christianos nullatenus obstringi, ut fidem seruent infidelibus. Nec ante suadendo & urgendo destitit, donec regem persuasum pacis conditiones transgredi & perfidum fieri coegit. Mox ergo auspice beatissimo patre & classicum canente Iuliano apostolico (apostolico dicere uolebam) legato reparatur bellum cruentissimum, quo sinistre gesto Ladislaus rex cæsus est, Amurathes uero uictoriam amplam & splendidam retulit. Gesta sunt hæc anno à partu uirginis 1544. En hæc est illa patris sanctissimi charitas, hæc illa dominici gregis dilectio, qua suadente promissam pacem temere uiolare & fidem datam impudenter fallere docet, nec id modo, sed & optimos & hac in re plus satis simplices reges populosq; nimium credulos immanissimis crucis Christi hostium, Turcarum, armis obijcit, dummodo ipsi Romæ tuto & securo esse liceat.

Porro ne exemplorum copia in immensum excrescat oratio, non opus esse uidetur, ut quæ olim contra charitatis legem
Romani

Romani Pontifices fecerunt, multo uerborum apparatu exponamus, cum nostra hæc tempora id ipsum satis euidenter testari possint. Videte enim, fratres in Christo dilectissimi, præsentibus hæc turbas & intestinum Germaniæ bellum, quod Pauli tertij Papæ & membrorum ipsius opera atq; consilio excitatum esse constat, & inquirete si libet diligenter, num uel minima in hoc facinore charitatis nota aut scintilla sese proferat. Quis enim nescit maiorem Christiani orbis partē, cum primis uero omnem uere sapientum & eruditorum gregem, de Pontificum tyrannide & intolerabili iugo multis iam sæculis conquestos esse? Accesserūt his imperatorum quoq; sententiæ, qui eosdem illos ut & suos mores corrigere & ecclesiarum ministros eorumq; libidinem coercere, atq; dignam inter hos totius uitæ disciplinam instituere uellent, summa fide & studio sancto monuerunt. Sed in cassum omnia. Nam nec ecclesiæ querelas audire, nec imperatorū admonitionibus parere uoluerunt homines improbissimi, quibus sua libido omni disciplina & honestate charior fuit semper. Vnde etiam omnibus postpositis suis cupiditatibus atq; uitijs habenas laxarunt. Hic ergo Deus celestis pater eorum licentiam & intolerabilem & incurabilem cernens, quosdam è ministrorum suorum numero selegit, & eosdem spiritus sui luce & radijs illuminauit, ut Pontificis tyrannide & iniqua dominatione cognita simul etiam diuini uerbi ueritatem plene perspexerint. Hi manibus operi ad motis ueritatis lumen mundo in tenebris agenti intulerunt, diras uero & horrendas Papatus abominationes palam arguerunt, singulos quoq; ut ab his sibi cauere, admonentes. Sensit hinc grauem admodum iacturam sedes illa, & quā hæcenus nulla imperatorum potentia ad casum impellere potuit, nunc in sese & membris suis & honore & opibus magna ex parte imminu-

Homilia

za deficere cœpit. Nec enim posthac Germani (quibus illa lux
primum affulserat) Romam cursitare, & ibidem animarum sa-
lutem quærere uoluerunt, cum ueram salutis uiam, Christum
Iesum, agnoscerent. Nec etiam Romanas Indulgentias Bul-
lasq; pecunijs redimendas esse putarunt, cum per Christum peccata remissa esse, & de horum remissione homines per fidem certos fieri intelligerent. Quid multis? Quæstuosissima illa Pontificiæ Alchymie fornax apud Germanos uiuis Euange-
lij aquis prorsus extincta, & uniuersum Romanæ sedis aucu-
pium cum omnibus suis instrumentis sublatum est. Conquesti
sunt ea de re patres illi sanctissimi ubiq; locorum, & qui prius
ad aliorum querelas surdi fuerant, nunc ipsi conqueri cœperunt,
sed & blandis uerbis, promissionibus amplissimis & multum
simulata sanctimonia eos, qui ueritatis doctrina institui ab ip-
sis descuerat, suæ tyrannidis iugo denuo subijcere conati sunt.
Vbi uero artibus suis nihil profecerunt, mox imperatorum, re-
gum, principum, ciuitatum & populorum auxilia implorantes
illos armare cœperunt contra ueritatis sectatores, quos illi no-
uam & hæreticam religionem sequi clamitabant. Hic ergo Pon-
tificum stimulis excitati magistratus suis armis in Christi fide-
les grassari cœperunt. Et tunc quidem diris flammis sublatos,
in crucem suspensos, aquis suffocatos, gladio peremptos, imò
omni mortis genere enecatos uidere licuit eos, qui unicam salu-
tis uiam Christum fatebantur. Quin eò crudelitatis deuentum
est, ut nulli uel ætati uel sexui parsum sit. Addiderunt tamen
crudeliora his egregij illi ecclesiæ proceres: nam pecunijs quo-
que sollicitarunt principes & populos quosuis, qui bellis excita-
tis intestinis religionem ipsis aduersam ferro ac igne exingue-
rent. Vagati sunt hinc inde ab hisce patribus emissi sicarij, qui
uerbi ministros quocunq; modo trucidarent. Inuenti & depre-
hensi

hensi sunt ab iisdem illis conducti incendiarij, qui clam submissis ignibus tam Christi fideles quam illorum urbes atque agros depopularentur. Nec tamen omnibus hisce, quantumuis diris facinoribus, contenta purpurata hæc rubensq; sanctorum sanguine ecclesia, non ante quieuit, quam immane hoc & funestum bellum miseræ Germaniæ inferri uidens omnes sibi fidos contra hanc in arma excitauit. Proferte hic nobis charitatis fructus ô Pontifices. Ostendite hic aliquot beneficentiæ Christianæ specimen ô Pontificum asseclæ. An uero charitatis est, homines Christi sanguine redemptos iugulare, urbes diripere, agros uastare, segetes proterere, matronas & uirgines constuprare, in omnem denique sexum & ætatem post omne iniuriarum & contumeliarum genus ferro & igne furere? At hæretici (inquiunt) sunt, non orthodoxi Christi cultores, quos nos persequimur: adhæc casta illa Christi sponsa ecclesia per hos uiolatur impudentissime, simulq; inconsutilis Iesu Saluatoris tunica eorundem temeritate & doctrinis falsis miserè lacerata & discerpta est, quam nos sarcire & reparare conamur. An uero summæ tyrannidi summam quoq; iungetis impudentiam lupi cruentissimi? Quid uos de Christi tunica dicere attinet? Per uos enim hæc iam olim in partes dissecta & laniata est, imò fortibus quoq; iniquissimis, ut olim apud Iudæorû milites, in impurissimorum hominum manus peruenit. Non ergo Christi tunicam, sed nequitiae uelum & impietatis prætextû euangelij prædicatione scissum esset doletis, quo hætenus uelati omne impietatis & libidinis genus exercuistis impune. Dolet uobis apertos esse & disruptos saccos in quos hætenus uerû illius Iosephi Christi Iesu scyphû & quæcunq; alia sacrilegia recondidistis. Patent iam uestri doli, patent mendacia, patent imposturæ, patet & exosa est pijs omnibus uestra illa tyrannis

Homilia

plus quàm Sicula, qua non in hominũ modo corpora, sed ipsas quoq; animas grassati estis. Hæc prodita esse dolet: hinc illæ sunt lachrymæ, hæc illa misericordia. Nam quod atrox illud hæreseos crimen (quod nunquam non uobis in ore est) attinet, quem obsecro è nostris conuincere uobis licuit? Num quem hæreticum esse hæcenus probauistis? Hæretici sunt, qui nouos fidei articulos contra scripturæ ueritatem condunt, & eosdem pertinaciter urgent. Hoc crimen à nobis est alienissimum. Nec enim aliquem è fidei apostolicæ & symboli articulis negamus, nullos insuper nouos fingimus, nullos mutamus improbe, nullis quicquam uel tollimus uel addimus. Sed laruis huiusmodi opus est, ut ueritatis & ueræ fidei doctrinam apud simplex & rude uulgus infami hoc & atroci hæreseos crimine inuisam & exosam reddere possitis. Quod si tanto, quantum uerbis iactatatis amore Christi ecclesiam prosequimini, si in tantum uobis curæ est clara illa & fortissima Germanorum natio, iniquissimis certe indignissimisque rationibus hunc uestrum amorem & studium testamini, dum armis nefandis & immanissimis hostibus undiq; excitis illam inuisitis. Num Christus dominus ipsdem rationibus mundum in suas partes traducere unquam instituit? Num exemplum huius rei aliquod eiusdem apostoli uobis reliquerunt? Paulum fortasse hic prætexere licebit, qui huiusmodi minas spirauit, armis quoq; huiusmodi fideles impugnavit, cui manifestus Christi hostis ipsum dominum persequi & contra stimulum calcitrare dictus est. Vbi uero Christi uirtute conuersus fidem Christianam ubiq; gentium docere & plantare cepit, longe alias rationes est secutus. At quid uerbis opus est contra purpuratam illam & cruentam, imò rubentem sanguine sanctorum synagogam? Ea enim penes hanc animorum est obstinatio & cæcitas, ut nec ipsum Dominum audire dignetur.

Nostrum

Nostrum est, fratres in Christo dilectissimi, hinc discere, quod omni charitatis scintilla uacui isti homines totis frigent animis. Nam si aliquo charitatis affectu tangerentur, nondū utiq; dira illa fames & intolerabilis annonæ caritas, qua Germanorum tellus miserè pressa & uix nunc tandem liberata est, illorum animis excidisset, huiusq; memores nunquam admitterent, ut ob priuata ipsorum commoda nunc ferro & igne uasterentur, quos tanta fames tam dire uexauit. Sed nullæ illos calamitates publicæ, nulli casus, nullæ item mouent miserorum lachrymæ, modo suis rebus consultum uideant. Illorum aures nullæ inopum querelæ & clamores penetrant. Nec etiam afflictorum gemitu illorum aures percelluntur, nec famelicorū patient eiulatus. Quin hoc cōmune illorū studiū est, hæc cura, hic labor unicus, ut miseras oues, Christi redemptas sanguine, è saluberrimis uerbi diuini pascuis in pristinam illam carnifici nam suam denuo abstrahant, iugōq; subiectas pro sua libidine non modo tondere, sed & deglubere, nec id duntaxat, uerum etiam crudeliter mactare, laniare, pellibus exuere & uorare possint. Pereant licet homines innumeri, uastentur agri, expugnentur oppida, diripiantur bona priuata & publica, plorent maritorum cædes nuptæ, filiorum parentes, parentū filij, amicorum & affinium amici & affines, polluaturn matronale decus, uictoris libidini subiectæ gemant uirgines, fame & ferro omnis & ætas & sexus pereat, & tota deniq; diris ignibus ardeat Germania, & facile omne hoc damni quicquid est pensatum putabunt, si cum suo scortorum, parasitorum & cynædorum grege ipsis securis esse & uoluptuari liceat. Omni ergo charitate uacui, quantum in hac est, homines peccati sunt, & omni sceleri & nequitia dediti per omnia.

Transeamus nunc ad tertium locum, qui iustitiæ studium

E

Homilia

et uita innocentiam attinet, ubi non minus quam in prioribus illis, homines peccati esse comperiemus. Christianae enim uitae innocentia hoc cum primis requirit, ut communem illum omnium fidelium hostem, Sathanam, uitemus, illius abominemur, fugiamus et detestemur commercia. Quod si uero Pontificum res gestas consideremus, plures inuenire licebit, qui Sathanae se totos mancipare non sunt ueriti, simulque artibus studuerunt diabolicis et diuina lege prohibitis. Et in horum quidem numero Gregorium septimum habendum esse, Beno Cardinalis libere testatur, et multa eius rei nefanda producit testimonia. De

Syluester 2. Syluestro eius nominis secundo, Platina Pontificiae dignitatis patronus et tutor studiosissimus, author est, quod malarum artium cultor communi humani generis hosti se totum addixerit, et primo quidem largitione Remensem archiepiscopatum, inde Rauennatem adeptus sit, postremo autem maiore conatu adiuuante diabolo Pontificiam quoque sedem occuparit, ea tamen lege, ut uita hac defunctus totus illius esset, cuius fraudibus tantam dignitatem adeptus erat. Unde etiam (ut idem Platina testatur) cum in cauendis Sathanae insidijs non satis circumspectus est, a suo illo tam egregio promotore et collatore in templo sacra faciens occisus et laniatus publice poenas dedit. Et quis non hinc intelligat quale nam istud munus sit, qualis dignitas, qualeque officium, quod diabolus suis conferre nouit, quodque diabolicis et nepharijs artibus adipisci possunt homines perditissimi? Quid uero de his dicere attinet, cum uulgo constat tam magiae quam aliarum artium diuinis legibus prohibitarum peritissimos doctores et magistros fuisse semper uel sacrificulos uel monachos huius bestiae caractere insignes, qui hoc modo artis et sectae suae authorem studijs suis proderere consueuerunt.

Adhaec temperantiae et uerae castitatis studium Christianae innocentiae

innocentiæ legibus requiri nemo est qui ignoret, cum huius gratia in ipso statim mundi exordio matrimonij usum institutum esse constet. Quam procul uero ab hoc studio recesserint Pontifices, uulgo notius est, quam ut multorum exemplorum demonstratione sit opus. Legitimo enim uereque casto matrimonij sacri usu sublato & prohibito, libidinis et nefandæ scortationis studium plantare non sunt ueriti. Testis hic nobis est Ioannes eius nominis decimustertius, qui (ut nuper quoque diximus) in ipso adulterij scelere deprehensus, & ut par erat, cõfossus est. Testatur id ipsum ante hunc, imò clamat, indignum illud, & quod uix fidem meretur facinus, quo impudentissimum scortum per libidines ad huius usque sedis dignitatem euasisse, & Ioannem octauum dictum esse legimus. Et sanè licet id negare cupiant homines impurissimi, negare tamen nullo modo possunt. Extat enim tanto scelere infamis locus inter theatrum quod Colosseum uocant & S. Clementem, in quo repentinis doloribus circumuenta Papa meretrix peperit, quem etiam nunc ob detestandi facinoris memoriam, imò pudore moti, declinant Pontifices. Extant item scriptorum historiæ fide dignæ, qui egregium illum Christiani ouilis pastorem unà cum puerperio suo tam splendido sanctissimorum patrum Catalogo adnumerauerunt. Nec etiam uolentes licet prætermittere ausi sunt (si fide digni scriptores haberi uoluerunt) ob recentem facti memoriam, quod post Caroli Magni demum tempora, circa annum uidelicet à nato Christo 858. contigit. Eiusdem libidinis testis nobis est Alexander sextus, qui nostra memoria sedens ita uixit, ut nec ab incestus cum filia commissi suspitione famam sui nominis liberare potuerit. Testis quoque nobis est omnis omnium Cardinalium, Episcoporum, Præsulum, Abbatum, Monachorum & Sacrificum uita, qui ut publicæ scors

Ioan. 8. m. 29
lier Pont.

Homilia

tationis dedecus nunquam uitarunt, ita spurijis nothisq; suis totum ferè orbem terrarum repleuerunt. Vt interim nefariæ & Christianis auribus indignæ Sodomæ libidinem silentio prætereamus, unà cum multis alijs nefandis sceleribus, quibus illos infames esse uulgo constat.

Catalogus
improbis.
Ponti.

Porro, ne quis nos iniquiores esse & in hisce recitandis minus bona fide agere dicat, ut qui in sanctissimis quoq; patribus neuos omnes nimirum perspicaci oculo & plus quam censorio notemus, idq; in hunc finem, ut postea propter paucorum delicta et errores totum illum Papatu gregem, & cum hoc ipsum quoq; Papatum reijcere & damnare possimus: non inutile nec ab instituto alienum uideatur, ex Platina Pontificij nominis studiosissimo scriptore breui cathalogo plurium Pontificum uitam & mores perstringere, qui omnes intra paucos annos sedem hanc pestilentia & abominatiõis immanissimis sceleribus ita polluerunt & prophanarunt, ut nec ipsi Pontificij illorum facta silentio præterire, nec ipsis quoq; aliquo modo patrocinari potuerint.

Stephanus
6.

Circa annu à nato mundi saluatore 900. Pontificia dignitatem adeptus est Stephanus eius nominis Sextus. Is tanto odio Formosi nome (qui aliquot ante ipsum annis in Pontificatu sederat) persecutus est, ut statim eius decreta abrogauerit, res gestas resciderit. Neq; illu beneficioru memoria, qua in illu Formosus contulerat & Anagnina episcopu crearat, à diro incepto reuocare potuit. Sed quia ab eode antea, quò minus optata sede potiretur, impeditus fuerat, tanta in mortuu quoq; rabie deuot, ut habito concilio corpus Formosi è tumulo tractu, pontificali habitu spoliatu, induumq; saculari, sepultura laicoru mandauerit, abscessis tamen dextræ eius duobus digitis (illis potissimum, quibus in consecratione sacerdotes utuntur) & in Tyberim proiectis, quod (ut ipse dicebat) contra iura sacramenti

Romam

Romam & sacerdotium repetisset, quo à Ioanne octauo iure spoliatus fuerat.

Hunc mox secutus est Romanus Papa primus, qui cum Formosi partibus faueret, illius causam approbavit, Stephani uero decreta, & acta statim improbavit & sustulit. Eiusdem uestigijs inhæserunt successores quoq; duo, Theodorus nimirum secundus & Ioannes decimus, qui Formosi causam in integrum statim restituit, aduersante magna populi Romani parte: qua ex re tanta seditio orta est, ut paulum admodum ab iusto prælio absuerit.

Paulò post cum ad Pontificatus honorem ascendisset Leo quintus, mox quadragesimo pontificatus die à Christophoro familiari suo dominandi cupidine capitur, & in uincula conijcitur: quod quidè fieri nõ sine magna seditione & multorũ interitu potuit. Christophorus uero sedè uiolenter inuasam occupauit. Sed hanc malis artibus adeptus, male amisit. Septimo enim mense dignitate eiectus monasticã uitã, unicum (ut Platina inquit) calamitosorũ refugium obire cogitur: nec multo post per Sergiũ tertium, successorẽ suũ, è monasterio extractus in uincula conijcitur. Sergius uero is est, qui Formosi acta ita rescidit et improbavit: ut denuo ad sacros ordines eos admittere necesse fuerit, quos Formosus antea sacerdotali ordine dignos cõsueerat. Neq; hanc quidè ignominiã mortuo intulisse cõtentus, eius cadauer è sepulchro tractũ capitali supplicio, ac si uiueret, afficit: corpusq; ipsum in Tyberim projcit, tanquã sepultura et honore humano indignũ. Quis uero hinc non uideat, fratres in Christo charissimi, quã parũ authoritatis Pontificũ acta & decreta apud quosuis obtinere debeant, cũ ipsi sese mutuis anathematis damnent, & mortuorũ quoq; cadauera coruorum & uulturũ instar tanta cum rabie & impudentia grassentur?

Romanus 1.

Theodorus 2.
Ioannes 10.

Leo 5.
Christophorus.

Sergius 3.

Homilia

Sergium secuti sunt in Papatu Anastasius III. et Landus

Ioannes 11. I. qui præcessoribus suis nonnihil tranquilliores & pacatiores fuerunt. Successit uero illis Ioānes XI. qui spiritus militares magis q̄ religioni deditos gessit, tandemq̄ seditione militari à militibus captus, & in uincula coniectus cervicali in os coniecto necatur. Et rursus paucis quibusdam intercedentibus ad

Ioannes 13. Ioannē eius nominis XIIII. honor ille deuenit, de quo illud à Romanis scriptoribus memoriæ proditū est, neminē ante hunc magis perniciosum & sceleratū Pontificiā sedem occupauisse. Et sanē uitæ & moribus exitus quoq̄ respondit. Post multa enim fœde & scelerate gesta in adulterio (ut supra diximus) deprehensus & confossus est.

**Benedi-
ctus 5.**

Ioānes 14.

Ioāne sublato Benedictus V. in seditione Pontifex creatur. Paulò post autem Ioānes XIIII. sedit, qui cum seditione per Romanos urbe pulsus undecimo exilij sui mense rediret, ea in suos hostes crudelitate usus est, ut immanissimis potius tyrannis, Phalaridi, Dionysio & reliquis horum similibus, quàm apostolis Christi conferri mereatur.

**Benedi-
ctus 6.**

Successit Ioanni Benedictus VI. qui à Cinthio Romano ciue captus in Adriani molem inclusus, & eodem in loco non multo post strangulatus est. Quem licet dignis rationibus excusare cupiat Platina, Pontificum tamen moribus sceleratissimis offensus dicere cogitur. Vereor ne talia fuerint Benedicti merita, quale præmium à Cinthio consecutus est.

**Bonifa-
cius 7.**

Deinde intercedente Dono II. sedē illam Bonifacius VII. cuius cognomen & patria ob ignobilitatē ignoratur, malis artibus adeptus est. Nam inuito magistratu conspirantibus simul bonis ciuibus, relinquere urbē coactus, pretiosissima quæq̄ è basilica Petri subtrahens, Constantinopolim cōfugit, ubi tam diu substitit, quoad diuenditis quæ sacrilegio abstulerat, magnam

uim

uim pecuniarum cōparasset : quibus tanquā adminiculis occu-
pandæ tyrannidis fretus, urbē repetit, ciues Romanos largi-
tione corrupturus. Obstabant conatibus ipsius uiri boni, maxi-
me uero Ioānes diaconus Cardinalis, quē captū adiuuantibus
quibusdā pernitiōsis hominibus, oculis statim priuauit. At ipse
tantorū malorū author, gliscente maiore in modū seditiōe, sine
timore, sine (ut Platina meliora nunq̄ nō de sanctis illis patri-
bus sperās ait) pœnitētia patrati sceleris, miserè et fœde obiit.

Ioānes eius nominis XV. Pontificatus sui mense 3. ob ty-
rannidē à Romanis capitur, & in mole Adriani, ut in publica
custodia inclusus, ibi tam diu pedore carceris, inedia & mole-
stia animi maceratur, quoad uitam turpiter finiuit.

Huic succedens Ioānes XVI. miro odio in clericos exarsit, Ioānes 15.
unde merito ab ipsis clericis odio habitus est : maxime uero
quod diuina humanaq̄ oīa cognatis et affinibus suis elargieba-
tur, sic nimirū posthabito Dei honore & Romanæ sedis dignita-
te, pessimæ successoribus suis rei exemplū relinquens, quod uel
hodie summo studio Pontifices æmulantur. I A M ergo penes
cordatū quēuis iudiciū esto, fratres in Christo charissimi, num
merito de Pontificū tyrannide & iniquitate conquesti sint opti-
mi quiq̄, cū tot, quos modo cōmemorauimus, nebulones, tyrann-
ni, fures, raptores, latrones, seditiosos & palam sacrilegos, in-
tra annos 85. sedes illa gestauerit. Et quis sodes ceu sanctā ue-
neretur, quæ tot pestes sustinere potuit? Nondū tamē impletus
satis tū fuit impijssimorū hominū catalogus. Nā uix annis euo
lutis duodecim, Ioannes eius nominis XVII. erupit, qui ui-
uente adhuc Gregorio V. Papa per factiōe et largitiōes Pon-
tificatū occupauit. Quapropter à Platina quoq̄ fur et latro
dicitur, uitāq̄ 10. usurpati pontificatus mēse finiuit turpiter.
Habuit is successorē Syluestrum secundū, quem paulò ante Syluester 2.

Homilia

diaboli opera in Pontificatus fastigium euectum esse diximus.

Benedictus 9.
Gregorius 6.
Syluester 3. Secuti sunt nō multo post, **Benedictus 1 X.** **Syluester 111.**
& **Gregorius V 1.** tria monstra teterrima, qui ut largitionibus sedē hanc affectauerunt, ita inter sese quoq; impie colludentes honorē hunc & dignitatē uendere et à se inuicem pecunijs redimere non sunt ueriti. Vnde notorio Simoniae scelere infames Romanā sedem magnis iniurijs simul et contumelijs affecerūt.

Clemens 2. Successorem hi habuerunt **Clementem secundum**, quem ueneno tollens **Damasus** sedem pontificiam inuasit improbe. Et sex quidem hosce nebulones improbissimos intra 46. annorum spatium Pontificatum tenuisse legimus.

At quid eos recensere opus est, quos aliquot ab hinc retro saeculis sedē hanc uel illegitime occupauisse uel iniquius administrauisse constat, cum recens adhuc triū Pontificū sit memoria, qui **Constantiensis Concilij** autoritate ob delicta sua improbissima dignitate sua exuti sunt? Inspiciantur etiā, si ita libet, quos nostra & patrum memoria sedisse, & suis consilijs ac machinationibus ipsis superatis alpium iugis ad **Heluetiā** nostram penetrauisse uidimus, quales nimirum sunt, **Sixtus quartus**, **Alexander sextus** cum filio suo **Duce Valentino**, omnis nequitiae, improbitatis & libidinis monstro, **Iulius** item secundus homo sanguine & incendijs gaudens, **Leo decimus**, **Clemens septimus**, cuius perfidas artes & proditorios dolos **Florentia**, tam ingrato alumno infelicissima, sensit: & quis non hos quoque prioribus hisce non modo similes, sed & multis modis deteriores esse dicet? Prodeant enim quotquot unquam horum temporibus in urbe **Roma** cōmorati illorū mores & uitam spectarunt, uel consiliorum quoque fuerunt conscij, & fatebuntur scio (modo uerum fateri uelint) omnes hosce nō uulgaribus modo, sed improbissimis quibusque et notorijs sceleribus fuisse insignes.

Inspiciatur

Inspiciatur deniq; sanctissimus ille, qui nunc sedet, pater Paulus tertius: inspiciantur eiusdē filij et nepotes, & similiter dira, Paulus 3. atrocitas & nefanda reperiemus facinora. Imò fatendum erit, quod si duos uel tres sui similes Papas Roma uiderit, qui ut ipse solet ecclesie bona, urbes, oppida, castra, uillas & agros suis liberis, nepotibus, affinibus & cognatis distribuerint, de amplissimo opulentissimoq; Petri patrimonio uix tugurium aliud quod ad successores ipsorum redire poterit. Quapropter cum maxima hæc & notoria, quibus sese polluunt, flagitia uulgo quoq; notissima sint, non est ut in quotidianis eorundem delictis enarrandis prolixiores simus. Nam cum hæc, licet impudentissimū sint hominum, nullo ore negare possint, quid opus erit de illorum intemperantia, libidine, gula, Venere, dictis & factis lasciuissimis dicere? Sistantur si libet testes Romanæ sedis studiosissimi, qui horum non spectatores modo, sed pars quoque magna fuerunt, tantam scelerum sentinam tamen tantumq; flagitiorum chaos nullis unquam rationibus uel tegere uel excusare poterunt. Satis ergo & abunde satis, in fallor, primus hic, quem illis Paulus tribuit, titulus expositus est, & hinc simul eundem illum nemini mortalium melius quam Romano Pontifici conuenire constat, cum ex illius doctrina uitæq; exemplo omnia quæ modo commemorauimus flagitia, ceu fonte quodam inundantissimo, promanent, quæ cum fidei ueritate, charitatis lege & uitæ innocentia pugnant.

SECUNDVS, quo à Paulo apostolo Antichristus ex-Filius perditionis. ornatur, titulus est, quod ἰὸν τῆς ἀπολείας, id est, filium perditionis nominat. Hunc uero bifariam, actiue nimirū & passiuè, accipiamus oportet, sic ut primo ipse quidem perditus & damnatus sit, deinde uero omnes quoq; suos cōplices atq; sectatores

Homilia

perdat ac damnationi mortiq; æternæ mancipat. Vt uero hic quoq; titulus Romano pontifici congruat, paucis demonstrari potest. Primo enim euangelicæ doctrinæ auctoritate omnes eos perditos & damnationi æternæ subiectos esse constat, qui in Iesum Christum nec credunt, nec illius doctrinæ fideiq; adherent. Christus enim uia est, lux & ueritas. Idem ostium quoq; est unicū, per quod omnes nos in ipsius ouile, sanctorum uidelicet ecclesiam, ingredi oportet, & quicumq; aliud ostium querit uel alia uia ingredi nititur, furem & latronem sese prodit. Vnde Ioannem Baptistam dicentem audimus: Pater diligit filium, & omnia tradidit illi in manum. Qui credit filio, habet uitam æternam: qui uero non credit filio, non uidebit uitam, sed ira Dei manet super eum. Porrò ibi salutem esse aliquam impossibile est, ubi Dei iram manere constat. Cum uero in filium Dei non credat Romanus Pontifex, nec in solo Christo unico mundi saluatore omnem spem ac fidutiam collocatam habeat, iram Dei super ipsum manere eundemq; damnationi mancipatum perditumq; esse oportet, Pontificem uero à fide in Iesum Christum (qui pro nobis homo factus omnes nos pretioso suo sanguine in ara crucis redemit, morte sua mortis uires & imperium fregit, & gloriosa sua in cælos ascensione æternæ beatitudinis fores miseris nobis reclusit, nuncq; coram Deo cælesti patre patronus, ac intercessor noster unicus comparet, nobis quoque ad gratiæ thronum aditum tutum parans) quàm alienissimum esse, omnis illius tam uita quàm doctrina arguit. Nam si hanc uel obiter inspicias, non Christum unicam salutis uiam docet, sed præter hunc infinitas alias tradit, quales nimirum sunt Missarum toties repetita sacrificia, hypocriticum pœnitentiæ falsæ exercitium, Confessio commodissimum libidinis & nequitiae omnis

Ioan. 14.
Ioan. 10.

Ioan. 3.

nis aucupium, indulgentiarum nundinae, Ignis purgatorii uim, sanctorum intercessionem & infinita alia. Quauis enim Christum Iesum mundi totius saluatorem uerbis & ore fateatur et eiusdem gloriatur nomine, eundem tamen toties abnegare solet, quoties alij uel diuo uel sancto uel etiam operi atque merito, quae solius Christi sunt, tribuit. Qua ratione enim hunc dicemus credere, Dominum nostrum Iesum Christum semel in ara Crucis immolatum perfectam & in omne tempus sufficientem pro peccatis nostris hostiam Deo patri obtulisse, qui eundem illum quotidie inter Missae celebrationem offerre conatur? Quomodo is se Christi merito peccatorum sordibus liberatum & plene redemptum credet, qui proprijs suorum operum meritis sese redimere instituit? Quomodo item Christum Iesum mediatorem, patronum, & intercessorem suum unicuique agnoscet, qui infinitos alios uel diuos uel diuas mediatorum & intercessorum loco habet? Atqui eò homines Pontificum doctrina redigi constat, ut tam haec quam alia multa Christo & doctrinae ipsius contraria sectentur. Simul ergo & hoc constat, Romanum Pontificem uidelicet à fide in Christum reuera alienissimum esse, etiamsi ipsum ore profiteri & illius nomine multum gloriari soleat. Id ipsum uero non obscurius uitae etiam exemplum testatur. Fides enim uiuens quaedam & indesinenter operans *ἐνεργεία* ac uirtus est hominum animis minime otiosa insidens, non nuda quaedam (ut multi pseudochristiani sentiunt) & uana certisque rationibus destituta opinio, imò arbor bona est perpetuo succu uegeta, quae malos putresque fructus fert nullos, bonis uero Deoque gratis innocentiae & charitatis fructibus abundat semper. Atqui penes Romanos Pontifices charitatem nullam, nullam item uitae morumque innocentiam, sed & à fide & religione

Homilia

uera eosdem illos alienissimos esse, modo sufficienti demonstra-
tione probatum est: unde ipsum quoque bonam illam fidei synce-
ræ arborem animo suo nequaquam gestare constat, sed potius
malam illam & inutilem, ad cuius radicem securis iam posita
est, ut excisa & eruta in ignem illum gehennæ conijciatur inex-
tinguibilem. Quis ergo posthac Romanum Pontificem sancto-
rum & fidelium caput esse agnoscat? Quis illum patrem sancti-
tatis, imò ipsam quoque sanctitatem nominabit? Quis denique ipsum
ducem salutis & cælestis portæ ianitorem dicere poterit, cum
proprie uitæ exemplo et impiæ doctrinæ præceptis ac sanctio-
nibus se (iuxta Pauli apostoli sententiam) & Antichristum
& perditionis filium esse prodatur? Hinc uero alterum illud si-
mul colligitur, quod ut ipse perditus est, ita omnes quoque sue
religionis ac sectæ discipulos perditioni & morti æternæ man-
cipet. Qui enim fieri potest, ut ad cælestem beatitudinis aulam
peruenire possint, qui ducem rectis & constantibus gressibus
ad inferos tendentem sequuntur? Quomodo item fieri dicemus,
ut Christo Iesu unico omnium nostrum redemptori uniantur,
qui eum legere ducem, qui Christo per omnia aduersus, suo il-
lum honore priuat & eundem alijs impudenter tribuit? Hic
ergo circumspectione opus est diligentissima. Hic ingenij uis
res intendendæ sunt. Hic mentis oculos aperiamus oportet,
fratres in Christo charissimi. Nec enim res ludicra est (ut mul-
torum fert sententia) Pontificum uis insistere & illorum reli-
gionem retinere mordicus. Animarum salus periclitatur, cha-
rissimi. Aut enim unici & solius Christi intercessione & bene-
ficio patri cælesti uniamur, & æternum uiuamus oportet, aut
ab hoc abstracti cum Antichristo æternum peribimus. Eoque
gratius animabus nostris periculum instat, quod uerbi sui cog-
nitionem nobis patere uoluit Dominus. Cum enim huius lux
graves

graues illas & horrendas Antichristianismi tenebras discusse-
rit, sic ut iam salutaris Christi facies, simulq; truculentæ hu-
ius bestiae rictus et abominationum sedes oculis nostris pateat,
nunquam posthac uel ignorantiam nostræ incredulitati præte-
xere, uel Zeli nostri pietate & feruore illam excusare poteris-
mus. In hunc enim finem uerbi sui regulam nobis præscripsit
Deus, ut secundum huius præcepta ipsum ueneremur, nec stul-
tum illum & omni ueri cognitione carentem carnis nostræ Ze-
lum sequamur. Multis ergo lachrymis eorum contumacia de-
ploranda est, fratres, qui cum uerbum domini auribus perci-
pian & eiusdem ueritate in animis suis conuincantur, sic ut er-
rores uidere & intolerabilem tantæ tyrannidis sarcinam sen-
tire possint, agnitæ tamen superstitioni pertinaciter inherere,
quàm Christum salutis uiam unicam sequi malunt. At cum eò
peruenerint homines calamitosissimi, ut frustra moneas et hor-
teris, propria ipsos libidini permittamus oportet. Hanc enim
suam pertinaciam olim sibi magni constituram sentient.

VENIMVS nunc ad tertium, quo Antichristi perso- ἀντικρίστη
nam Paulus depingit, titulum, qui ipsissimam eius proprietate- vos.
tem, tantæq; abominationis ingenium certamq; notã, ob quam
ANTICHRISTVS uocatur, continet. Nam ἀντικρίστη
vos, id est, oppositum uocat, talem nimirum monstrare uolens,
qui illi aduersus, contrarius & per omnia quasi oppositus futu-
rus sit, cuius nomine & titulo unice gloriatur. Atqui Christi
nomine ipsum gloriari constat: unde genuinus quoq; huius uo-
cabuli sensus id docet, quod Christo domino oppositus omni-
bus ijs quæ per Christum uel doctrina uel uitæ exemplo tradi-
ta sunt, suæ doctrinæ sanctionibus, & suæ uitæ exemplo sit con-
tradiçtorus. Quod si ergo Romano Pontifici hunc quoq; titu-
lum sufficienti demonstratione ceu proprium tribuere poteris

Homilia

mus, euicimus utiq; omne hoc quod haftenus probare conati sumus, simulq; uerum illum & magnum ANTICHRISTVM Pontificem necessario esse constabit, etiamsi totius mundi reclamet autoritas: quæ si Dei uerbo contradicere uelit, prorsus nulla est. Quia autem quæcunq; in Christo Salvatore sunt, uita & doctrina ipsius, quasi duobus generalissimis capitibus compræhendi possunt, utrumq; consyderemus oportet, ut inde Romanum Pontificem Christo tã in uita quàm doctrina contradicere, & proinde ἀντιχριστὸν ipsumq; Antichristum esse constet. Et primo quidem de utriusq; uita agemus.

Christus Iesus uitam suam ita instituit, ut summæ humilitatis studium in omnibus suis dictis ac factis clarissime elucescat. Tanta enim humilitate et modestia usum legimus, ut non magistri aut doctoris instar, sed instar serui & famuli inter discipulos conuersatus sit. Huc etenim facit, quod non docenduntaxat, alendo, & defendendo, alijsq; rebus innumeris illorum commodis inseruijt, uerumetiam in Cœna illa celebri, quam cum ipsis ultimam habuit, omnium pedes abluit. Ab hoc autem Christianæ humilitatis spiritu tam alienus est Pontifex, ut immanissimorum tyrannorum instar, quorum dira & fœda est inter gētes quoq; mentio, pedes suos non ignobili duntaxat uulgo, sed & ipsis principibus, regibus & Imperatoribus, exosculandos præbeat, quin unctorum domini colla nefarijs pedibus calcare nō erubescit: quam insolētiam fortissimus Imperatorum Friderychus Barbarossa sustinere coactus est.

Ioan. 5. &
12.

Christus gloriæ patris sui studiosissimus, hanc unice prouehere conatus est. Pontifex uero huius per omnia negligens, priuata gloriæ & proprio honori ita studet, ut nec armis parcendum arbitretur, si quis hunc aliqua ex parte læserit.

Christus potiorē uitæ suæ partē uel tēpus inter pauperum inopum,

inopum, egrotantium & afflictorum greges consumpsit, quin et ipse in extrema paupertate natus propter nos pauper factus est, sic ut non haberet quò caput reclinare posset, graue uero paupertatis onus patiēter, ut nos aeternae felicitatis beneficijs & opibus ditaret, sustinuit. Romanus uero Pontifex longe diuersa sequens studia, opulentissimorum potentissimorumq; commercijs gaudet, cum delicatissimis mollissimorum hominum gregibus colludit, comessatur, et omni uoluptatum generi indulget: adhuc ne quādo paupertatis causa ipsi sit fastus ille suus et lux plus q̄ Syracusius, omnium nationum opes uel falso superstitionis fuco, uel etiā aperta ui & armis depraedari consueuit.

Lucæ 2.
2. Cor. 9.
Matth. 5.

Christus, cum regis titulum & coronam ipsi conferre uellet populus, fuga hūc honorem sibi declinandū putauit. Ioan. 6. Sed & regnum suum nequaquam de hoc mundo esse disertis uerbis testatus est. Pontifex uero regis titulū sibi uendicat, regnū quod de hoc mundo sit improbe affectat, & huc quidē omni studio et cunctis tam ingenij quam corporis uiribus incubuit semper, donec non regibus modo sed & Imperatoribus superior factus eos ad pedum suorum oscula supplices procumbere coegit. Quin se Imperij hæredem esse iactitat, si Imperator è uita discesserit. Clement. lib. 2. Tit. 11. Cap. 2.

Ioan. 18.

Christus maiori studio, ut patris sui uoluntatem propter quā missus erat exequeretur, usus est, quā ut eos q̄ iuxta carnem ipsi cognatione iuncti fuerunt, terrenis opibus & honoribus auctos eueheret. Pōtificum autē studia ac conatus huc plerumq; incumbunt, ut suos uel cognatos, uel affines, uel etiam spurios, maximis diuitijs donare & summis honoribus euehere possint. Et ut facilius id efficiant, non raro ecclesiae opes (quas illi S. Petri patrimonium plus satis impudenter nominant) alienare & in suos cōferre solēt: quod ut plures alij olim

Lucæ 2.
Matth. 12.

Homilia

fecere, ita noster hic Paulus Tertius palā facere non ueretur.

Christus legitimi magistratus potestati et legibus se submittere dignatus est, censuum item & teloniorum reditus uolens persoluit, et ab alijs consultus hæc illis persolui debere docuit. Matth. 17. & 22. cap. At melius sibi suisq; omnibus consulendum esse ratus Romanus Pontifex, immunitatem quadam ecclesiasticam commentus est, quæ suo charactere notatos homines omnibus legitimis publicisq; oneribus liberat, talesq; efficit, qui nemini nihil debentes hoc unum faciunt, quod suis inuenti uoluptatibus uentri & peni seruiūt, omnibus interim tam magistratibus quā subditis in hoc occupatis, ut suis opibus et laboribus hæc sanctissimorum patrum studia subleuent & sustentent.

Matth. 11.

Christi uita omnis pacis & mansuetudinis studio insignis, easdem uirtutes nobis quoq; commendauit. Pontifex uero sauius, ferox, ira & unidictæ cupiditate tumens flagransq; leues ob causas horrenda quoq; bella mouere, & intestinis totos populos dissidijs miscere non dubitat, quod ipsum per annos quingentos ad nostra usq; tempora tam impudenter factitarunt, ut maiori demonstratione non sit opus.

Ioan. 8.

Matth. 26.

Christus uitam egit innocētem, inculpata & irreprehensibilem, sic ut nec aliorum testium mendacijs ipsi hostes quoq; aliquid pœna dignum in hoc uel inuenire uel etiam comminisci possent. Ab hoc autem innocentiae studio alienissimus Pontifex homo peccati est, peccato immersus & omni uitiorum generi, ut modo demonstrauius, per omnia deditus.

Matth. 4.

2. Cor. 1.

Christus in discipulorum gregē pauperes assumpsit, uiles, ignobiles, simplicisq; ingenij homines. At prudentior in sua generatione uideri cupiens filius huius sæculi Rom. Pontifex, ex potentissimis Italiae, Galliae, Hispaniae, aliarumq; nationum familijs

familijs episcopos & Cardinales legit, ut horum postea fauore & autoritate munitus, hostium minas et vires tuto possit contemnere.

Christus ad Euangelij prædicationem suos ablegauit discipulos. Pontifex uero suos illos nusquam à se discedere permit-
 tens illorū præsentia & fastu stipari cupit: uel si quos ablegat, non ut euangeliū prædicent, fidē doceāt et Christo lucrifaciāt aliquos, sed ut pecunijs colligēdis intenti, dolis, fraudibus, mendacijs, & imposturis principes ac populos fallāt, bellorum turbas & ciuiles motus excitent, præcipit. Matth. 10. & 28.

Christus ouium suarum curæ intentus fidelissimi pastoris officio functus est, dum ipse eas paut & docuit assidue. Pontifex autem opibus & delitijs intentus ouium lanam, imò pelles & carnes ipsas rapit, de illis pascendis interim parum sollicitus. Ioan. 10.

Christus neminem hominum uel sibi uel doctrinæ suæ ad hæerere coegit, neminem quoq; uī in suas partes concedere conpult, sed amice & fideliter docēs hominū animos mouere studuit. Pontifex uero ceu Imperator quidā bellicosissimus, imò ceu Salmoneus quidā fictitijsq; Iuppiter excommunicationis tonitru, anathematismorum fulmina, quin externa quoq; tela & arma in omnes uibrat, quotquot à sua doctrina & superstitione deficere student: quod ipsum horrendus præsentis belli motus euidentissime probat. Lucæ 9
Matth. 26.

Christus eos in mundum ad euangelij prædicationem emisit apostolos, qui spiritus sancti amplissimis donis, linguarum peritia & scripturarum cognitione instructissimi erant. Romanus uero Pontifex non Christi ouibus consulere, sed suis gratiam referre uolens sectatoribus, ecclesiarum curam ferè Curtianis suis, cocis, uenatoribus ac mulionibus cōmittit, qui Acto 2

Homilia

Omni eruditione tam sacra quam gentilitia uacui, artibus autē nefandis, libidine itē, & moribus corruptissimis sunt instructi.

Matth. 4. Christus cū hoste suo Sathana congressus, non armis mundi huius, sed gladio spiritus, nempe uerbo Dei, contra ipsum dimicauit fœlicissime. Pontifex uero huic diffidens, suos hostes mundi armis, insidijs, prodicionibus, latrocinijs, ueneficijs, ferro item & igne oppugnat.

Matth. 9.
Lucæ 19. Christus dominus nō semel dispersas cernēs domus Israel oues, totis commotus uisceribus illarum defleuit infortunium. At nulla cura nulloq; commiserationis affectu Romanus mouetur Pontifex, etiamsi totum Christi gregem misere per inculta humanarum traditionum deserta dispersum diuini uerbi paesca indefinētib; clamoribus, lachrymis & gemitibus quaerere & à sese animarum cibum postulare audiat, modo sibi ex Christi ouium fame uoluptuandi suppeditetur materia.

Matth. 27. Christus crucē, cui propter nos & peccata nostra affigendus erat, proprijs gestauit humeris. Pontifex uero eorū, quos Christus morte sua redemit, humeris molliter eniterq; gestari consuevit.

Matth. 27. Christus corona è spinis complicata se redimiri passus est. Pontificem uero triplici corona, quæ multo auro gemmisq; radiat, superbire uidemus.

Ioan. 10. Christus suorum uitam ac salutem tāti fecit, ut illam morte etiam sua redimere dignatus sit. E contra uero priuatas delicias, uoluptates, pacem & libidinem tanto quaerit studio Pontifex, ut ob hæc totas quoq; nationes periclitari, oppida multa capi & diripi, agros uastari & multa hominum millia occidi uelit. Et licet se hac infamia liberare cupiat, proprij tamen facti exemplo hisce turbis et bellorum moribus ita se prodidit, ut id negare nullo modo possit. Quid multis? Si omnem Christi

sta

si uitam, mores & facta omnia cum Romani pontificis uita ac moribus conferamus, nihil inter hos simile, quin aquam non tam igni quam huius uitam & conatus cum illius moribus pugnare comperiemus. Omissa ergo uitae contemplatione, ipsam doctrinam quoque considerabimus.

CHRISTVS doctrinam suam talem esse testatur, quae **Matth. 5.** legem à Deo traditam nec soluat nec abroget, sed impleat potius & confirmet. Pontificis uero doctrina plures Deos monstrat, imagines plantat, serias nouas & multa alia diuinæ legi contraria instituit.

CHRISTVS Deum patrem suum caelestem in spiritu **Ioan. 4.** & ueritate adorare ac colere docet. Pontifex uero suum Deum, quem ille adorandum proficit, auro, argento, serico, bisso, cantu item & omnis generis instrumentis Musicis uenerari, multisque alijs externis rebus illius gratiam & fauorem demereri iubet.

CHRISTVS externam & inutilem posthac Ceremoniarum pompam suae doctrinae auctoritate abrogauit. Pontifex **Matth. 19. 21. 27.** uero cum ex his quaestum uideat uberrimum, easdem in ecclesiam reducit, nec id sine faenore.

CHRISTVS uendentes & ementes templo eiecit, & hos **Matth. 21.** quidem domum Dei, quae precationis domus esse debeat, latronum speluncam efficere docuit. Eosdem uero obuijs ulnis excipiens Pontifex, in templum Dei reducit, pristinis sedibus peruium & dolos occupatis restituit, imò mercatorum quasi princeps & Chananeus celeberrimus nouas merces commentus est, idque tanto cum quaestu, ut plumbum, ceram, membranas, et alias huius generis nugas, maioris multo, quam olim Iudaeorum sacerdotibus tauros, agnos, arietes, & iuuenos, uendere possint.

CHRIST. discipulos suos magistratum saeculare gerere et **Matth. 18. 20.**

Homilia

ut mundi huius principes regnare uetuit. At Pontificis hoc summum præcipuumque studium esse constat, ut sub falso ecclesie prætextu tam sibi quam Cardinalibus suis omnia mundi huius regna & eorundem titulum uendicet.

Mat. 28.
2. Tim. 3. CHRISTVS doctrinam nobis tradidit perfectam & omnibus absolutam numeris, quæ homines sufficienter in omnibus ad salutem uitamque æternam pertinentibus instituat. At hanc suæ uindicationi incommodare uidens Pōtifex, eandem imperfectam esse, nec omnia, quæ ad fidei demonstrationem, religionis negotium & uitæ institutionem pertinent, hac contineri dicit, & proinde eidem subsidij loco Conciliorum Canones & Patrum quorundam traditiones, quæ suæ subseruiunt auiditiæ & libidini, submittit.

Ioan. 4.
Rom. 8. CHRISTVS se unicam iustitiam nostram esse tradit, qua induti coram patre suo cœlesti comparere & illius iudicium sustinere possimus. Pontifex uero longe aliam suis traditionibus iustitiam monstrat, quam in nostris operibus, proprijs item uiribus & sanctorum meritis consistere docet.

1 Tim. 2.
2. Ioan. 2. CHRISTVS se unicum nostrum mediatorē, patronum & intercessorem esse docet, & id ipsum Christi spiritu imbui fatetur apostoli. Pontificū uero doctrina aliquot patronorum & mediatorū millia nobis proponi uidemus: sed & noui quotidie mediatores eorundem Canonisationibus creari possunt.

Esa. 55.
Ioan. 6. 7.
Matth. 11.
28. CHRISTVS peccatorum remissionem docet gratuita tam, cuius participes reddamur per solam fidem, nullis nostrorum operum meritis intercedentibus. At quæstum hinc uberrimum uenari uolens Romanus Pōtifex, peccatorum remissionem uenalem habens, pecunijs eam redimere docet.

Ephes. 5. CHRISTVS ceu unicū ecclesie caput per Euangelij doctrinam describitur. Sed illum honorem sibi uendicans Pontifex,

*p*ontifex, se ecclesie caput esse dicit, idq; dicens hanc uel uero suo capite, Christo nimirum, spoliat, uel se quoq; caput constituens ecclesiam bicipitem, & monstrum quoddam teterrimum reddit.

CHRISTI doctrina unicum ecclesie sacerdotem monstrat, ipsum uidelicet Christum Dei filium, qui pro nobis homo factus semetipsum semel in ara crucis pro totius mundi peccatis immolarit, suoq; sacrificio eternam & sufficientem peccatorum remissionem inuenerit. Hoc autem tanto sacerdote non contentus Pontifex, sibi quoq; summi sacerdotij titulum uendicat, quin nouos etiam sacerdotes consecrare solet indies, qui Christum Iesum pro uiuentium simul & mortuorum peccatis quotidie offerant. Heb. 4. 5.
9. 10.

CHRISTVS ueram Deoq; gratam pœnitentiæ formam præscripsit, secundum quam peccata nostra Deo, cui peccauimus, confitemur, ab iisdem in posterum desistimus, uitamq; emendamus, peccatorum uero remissionem non alibi, quam apud solum Deum quærimus. Ab hac uero longe diuersam pœnitentiam docet Romanus Pontifex, qui peccata nostra sacrificulo alii cui confiteri, & ab eodem (etiã si scortationi, ebrietati, gula, aleæ alijsq; uitijs innumeris immer sus fuerit) peccatorum remissionem petere iubet, eamq; simul peccandi licentiã improbis concedit, ut cum primò pecunias, absolutionis mercedem, accepit sacrificulus et uana illa atq; hypocritica per illum iniuncta satisfactio transacta est, ad uomitum, ceu canes solent, redire & pristinae scelerum sentinae sese immergere liceat. Acto. 2.

CHRISTVS, Beatius (dixit) est dare, quam accipere. Acto. 20.
At sententiam uerborum Christi luxui & libidini suæ aduersam uidens Pontifex, inuerso uerborum sensu ac ordine, Beatius (inquit) est accipere q̄ dare. Et sic quidem mendicantium monachorum ordines suis confirmans sanctionibus, paupertatem quandã, qua

Homilia

nihil est uel delicatius uel lautius, ceu Christianæ uitæ ac fidei perfectissimam formulam cōmendauit. Prodierunt hinc impudentissima mendicantium simul aliorumq; ordinum monachorum agmina, qui impudenti sua procacitate omnes urbes peruaferūt, omnes pagos ac uillas perruperunt, omnibus itē tam oppidanis quā rusticis molesti: undiquaq; corrasere, agrosq; omnes atq; oppida ueluti locustæ quædam uoracissimæ depascentes uitam duxerunt omni luxu & libidine pollutissimam.

Matth. 15. **CHRISTVS**, Quicquid per os (inquit) ingreditur, nō
2. Tim. 4. inquinat hominem: quorum autoritate Paulus apostolus nitens, omnibus à Deo conditis cum gratiarum actione nobis citra ullius peccati consciētiam uesci licere decet. Romanus uero Pontifex, ciborum discrimina cōmentus, non minimā Christianæ puritatis partem in externa manducatione sitā esse simplici uulgo persuasit: quin tam in his quā multis alijs maius multo ceremoniarum agmen inuexit, quā Iudæis olim sub Lege uiuentibus obseruandum fuerit.

Matth. 19. **CHRISTVS** à patre suo cœlesti institutum matrimonij statū suæ doctrinæ autoritate confirmauit, & huius spiritui instructi apostoli coniugium honorabile esse docuerūt apud omnes, thorūq; coniugalem esse impollutū: unde ecclesiæ & sacrorū ministris tam abest ut hoc interdixerint, ut potius episcopos & diaconos unius uxoris (iuxta primam dei institutionem) maritos esse uelint. Sanctissimum uero Dei institutum prophanum ac impurum æstimans, Romanus Pontifex, ecclesiæ ministros, si coniugati fuerint, dānandos & ceu hæreticos à sacris & ecclesiæ communionem arcendos censet: eosdem uero scorta alere, uirgines constuprare & aliorum thoros nefandis libidinibus polluere impune patitur.

Acto. 6. **CHRISTI** doctrina per apostolos spiritu Christi imbu
1. Cor. 9. tos
2. Tim. 5.

tos tradita, eam inter fideles bonorum ecclesie administrationem docet, ut per hæc uerbi ministerium sustetari, doctrina sacra ali ac prouehi pauperibusq; consuli debeat. Sed omnium horum oblitus Pontifex, quosuis sue sectæ proceres, principes, reges atq; Imperatores in hoc excitare solet, ut ecclesie bonis arreptis late serpenteo Euangelij doctrinam uel ac armis opprimant, & per hæc cōductis militibus Christi pauperes ferro & igne persequantur, ac in uniuersum deleant. Interim uero omnes eos, qui Christi doctrinam sectari solent, sacrilegos esse clamitat, hoc illos nomine grauare uolens, quod nulli melius quàm ipsi conuenire potest.

Sed quid longa singularum partium enumeratione opus est? Quò enim diligentius Pontificiæ doctrinæ capita cū Christi & apostolorum præceptis contulerimus, eò plus errorum, blasphemiarum & abominationum inuenire licebit. Nec tamen omnibus his contenta hæc bellua, simul etiam quæcunq; solius Christi sunt, sibi uendicare audet. Se enim totius ecclesie caput, ouilis Christiani supremum pastorem, primarium antistitem & regem, doctorem deniq; & sacerdotem summum esse iactitat. Quin maiora adhuc audens, Christū Dominū ecclesie & regno suo pellerere conatur, dum se illius uicariū esse dicit. Si enim Christi uicarius est Pontifex, Christus ecclesie suæ præsens non adsit oportet. Nā qui alicubi præsens officio suo ut par est fungitur, uicario nullo habet opus. Atqui Christus Iesus cum ecclesie suæ caput sit, à corpore suo, ecclesia inuicem, seperari nullo modo potest, quin ecclesie spiritu suo inuicem adest usq; ad mundi huius cōsummationem. Nullo ergo ueritatis patrocinio, sed blasphemandi impia cupidine motus Pontifex, se Christi uicariū esse iactitat. Hactenus itaq; abunde satis demonstratū esse arbitror, Romanum Pontificē hunc

Eph. 5.

Matth. 28.

Homilia

tertium quoque, quo Paulus illum depingit, titulum ita mereri, ut omnibus modis sit *ὁ ἀντικείμενος*, id est, Christo per omnia oppositus & contrarius, cum omnis huius tam uita quam doctrina cum Christi doctrina atque uita ex diametro pugnet.

Elatum supra Deum.

QVARTVS nunc restat, quo Antichristum Paulus exornat Titulus, quem non uno complectitur uocabulo, sed pluribus describit. Nam *ὑπερκαρόμενος* fore dicit *ἐνὶ πάντων θεῶν καρόμενος θεὸν ἢ ὁ βασιλεὺς*, id est, elatum uel superbum, qui insigni arrogantia sese super omne illud efferat, quod Dei nomine uel appellatur uel colitur: quin eò usque (inquit) illius procedet insolentia, ut Dei instar in templo Dei sedē fixurus, & semetipsum quasi Deum aliquem ostentaturus sit. Consentit Pauli uerbis uir desideriorum Daniel, qui de Antichristi mysterijs loquens paruum illud cornu, quo ille figuratur, os habuisse dicit, quo grādia quaedā sonuerit: uerba nimirū faciens de rebus diuinis, de legum & temporum mutationibus, ac infinitis alijs, quæ in solius Dei potestate reposita constat. Et rursum cap. 11. de eodem loquens Daniel, sic ait: Rex autem aget pro sua libidine, seque efferet atque amplificabit præ omnibus Dijs, & contra Deū supremum loquetur mirifica quaedam. Et paulò post: Non curabit etiam Deos patrum suorum, non denique ullum Deum curabit: omnibus enim se præferet. Quod si uero omnia hæc quæ per Paulum apostolum & Danielem prophetā dicuntur, conferamus, mox quarti huius, qui Antichristo tribuitur, tituli sensus nobis patebit. Id enim uult dicere spiritus, Antichristū hominem fore summa arrogantia insolentiaque tumidum, qui ea sibi superbo ausu uendicaturus sit, quæ soli Deo tribuere conuenit, quæque in solum Deum competunt. Non quod ipsa Pauli uerba & literalem eorundem sensum attinet, nemo hominum sese Deum efficere potest, nec etiam alius Deus ullus est præter unum

ter unicum illum, solum & æternū Deum, licet quis arrogantiæ persuadendi auctoritatē coniunctam habens, eò superbiæ fastusq; deueniat, ut ab imperitis ac stolidis quibusdam pro Deo colatur ac adoretur, quemadmodum Caligulam & Domitianum factitauisse legimus. Nunc ergo Pontificum res nobis inspiciendæ sunt, num tales inuenire possimus, quæ hunc quoq; arrogantissimū titulum illis uendicent, ut sic solida nobis constet Antichristianæ personæ descriptio. Tales uero esse ex illorum dictis ac scriptis patebit.

Et primo quidem Deus natura is est, qui omnium rerum **Pontifex dī**
ESSE & Vita est, à quo item res omnes uitam & idipsum **uinitatis ho-**
 quod sunt, acceperunt atq; obtinent. Atqui hinc etiā est, quod **norem sibi**
 Dominus noster Iesus Christus, Dei patris & Mariæ uirginis **uendicat.**
 filius, uerus Deus & homo, ecclesiæ suæ **CAPVT** in scriptu-
 ris dici consueuit, quod qui fide in ipsum præditi sunt, ex ipso
 non temporariam modo, sed æternā quoq; uitam obtinent. Ut
 enim ex humano capite, ceu fontis alicuius scaturigine uitalis
 uigor in totum corpus membraq; omnia defluit, ac inde prout
 singulis membris opus est distribuitur: Sic ex Christo Iesu om-
 nia corporis ipsius membra, singuli fideles scilicet, spiritum ui-
 tæ eamq; fidei uim percipiunt, cuius motu ac instinctu uitam
 suam iuxta cælestis patris uoluntatē instituunt, uitāq; hac tem-
 poraria defuncti æternum cum ipso uiuunt. Hoc enim capitis
 officium esse, & Christum ecclesiæ suæ caput idipsum abunde
 præstare, constat. Porrò si Romanū Pontificem, quem nos An-
 tichristum dicimus, inspiciamus, eam illi arrogantiam inesse lu-
 ce clarius patebit, qua se totius ecclesiæ caput esse aperte iacti-
 tat. Quod si capitis titulo gloriatur homo insolentissimus, u-
 tiq; ecclesiæ corpus ac mēbra singula uitales spiritus ipsamq;
 uitam ex sese haurire dicit: quod ipsum dicere non potest, nisi

Homilia

que Dei sunt sibi uendicans semetipsum Dei nomine superbum ostendet. Neq; hic Pontificiorū obiectiones multum moramur, qui hoc uno refugio tantæ infamiæ notā declinari posse existimant, quod nos Romani Pontificis titulū, quo se ecclesiæ caput esse gloriatur, subtilius æquo exponere & nimis arguta hinc elicere dicunt. Nec enim ideo (inquiunt) se ecclesiæ caput esse docet Pontifex, quod uel uitæ spiritū uel ipsam uitā sibi in seipso lentius uēdicare uelit, sed ut suā in oues Christi potestate quasi summus Christiani ouilis pastor testetur. O uanam defensionē & planè ficulneā. Vt enim Romano hoc capite Christi ecclesia nullo modo opus habet, ita nec eundem pastore suum agnoscit, cum Christus Iesus, qui ecclesiæ caput est, idē etiā gregis sui pastor sit optimus. Ephes. 5. Ioā. 10. Sed propius paulo uestra hæc inspiciamus, o fortissimi Pontificiæ dignitatis propugnatores. Quam enim istud conueniens erit, si Pontificē ecclesiæ Christianæ caput esse affirmare uolētes, eundē illū uitales spiritus ipsamq; uitā nec intra sese continere, nec in ipsum corpus ecclesiæ eiusq; membra distribuere dixeritis? Nōne ergo emortuū caput erit, spiritu & uitali uirtute uacuum? Et quid tum de ipsius dicemus ecclesia o boni? Væ corpori illi infirmo & debili, uæ membris claudis & luxatis, quorū caput uita caret & spiritu. Quomodo enim uiuentē ac uegetā dicemus eam ecclesiam, cuius caput uos ipsi uitali spiritu in reliqua membra distribuēdo carere fatemini? Iamne ergo uestros errores agnoscetis homines ineptissimi? Iamne intelligitis, o stulti & quauis talpa cæciores Sophistæ, quorsum uestra hæc recidant, cum Pontificē ecclesiæ totius caput esse dicitis? Hæc enim dicendo, uel Deum facitis, & proinde Antichristum quoq; hunc esse proditis, uel si caput quoddā, è quo nullus in membra reliqua

uita

uitæ spiritus defluat fingitis, uosmetipfos ecclesiã esse fatemini debilem & languentem, cui non ullus inest uitæ spiritus. Quod si uero spiritum uitæ non habetis, utiq; nec Christi ecclesia eritis. Hæc enim & spiritum Christi & in ipso uitam possidet. 1. Ioan. 5. At emortuum caput nunquam se esse agnoscet Romanus Pontifex: quapropter dum hoc titulo superbit homo insolentissimus, sese in templo Dei sedens Deum esse iactitat.

Sequitur nunc aliud quiddam, quo non minus, quàm priori isto, sese Deum iactitat, & supra unicũ uerumq; Deum effert Pontifex. Nam Pater sanctus dici gaudet, & nec hoc plus satis arroganti titulo contentus, ipsius quoq; S A N C T I T A T I S nomen sibi uendicat. Testes nobis hic erunt quotquot huius sedis cultores sunt deuotissimi, qui dum de hoc uerba faciunt, miro studio Pontificiam Sanctitatem nominant, nec ciuile nec pium existimantes si Pontificem nude dixerint. Quod si uero ipsa est Sanctitas, ut illi dicunt ipseq; dici uult, alios quoque sanctificare possit oportet, quin ab ipso sanctificati erunt, quotquot sancti sint & dicuntur. Diuersam uero ab his longe sententiam ex scripturis sacris edocemur, ô fratres. Hæc enim unicum & solum Deum proprie per se & ex sese sanctum, adeoq; ipsam sanctitatẽ esse docent: simulq; quod quicũq; ob fidem sancti dicuntur, non ex sese nec propria uirtute, sed à Christo Iesu per sanctum spiritum sanctificati, id est, à peccatorum sordibus purgati, Deoq; consecrati sint. Et possunt hic plurima produci è sacræ scripturæ libris, quæ id ipsum euidentissime testantur. Christus certe de regenerationis (per quã nos innouari ac sanctificari oportet) mysterio apud Ioannẽ cũ Ioan. 3. Nicodemo differens, nos ex aqua & spiritu uel aère nasci oportere dicit. Vbi nõ aliud q̄ dei gratiã sanctiq; spiritus operatio nem intelligi notius est, q̄ ut longa demonstratione habet opus.

Homilia

Eiusdem sententiæ & argumenti sunt, quæ à Paulo in priori ad Corinth. epistola cap. 6. scribuntur, in hæc uerba: Abluti estis, sanctificati estis, iustificati estis per nomen Domini Iesu, & per spiritum Dei nostri. Quibus quid dici potuit breuius? quid item de nostra sanctificatione apertius et magis dilucide? Omnem enim, quæ ex hominibus aliunde consingi potest, sanctificandi rationem tollens, nos à solo domino & saluatore nostro Iesu Christo ablui, iustificari et sanctificari docet, idq; per sanctum Dei nostri spiritum, qui & ipse Deus est. Sed & hinc est, quod aquæ in scripturis cõferri solet sanctus spiritus, quod nimirum ut corporis sordes aqua abluit, sic ipse animas purgat & expiat. Eandem ob causam igni quoq; confertur idem spiritus, quod sua uirtute animos nostros non illuminat modo, sed etiam quod in nobis terrenum, carnale & peccatis obnoxium est, consumit. Atque ut hæc solius sancti spiritus uirtus est, ita nullus in scripturis usquam sanctificator alius nobis monstratur, præter solum hunc, qui & ipse uerus Deus & eiusdẽ cum Deo patre & filio substantiæ & uirtutis est. Quando igitur sanctitatis nomen sibi uendicat homo impurissimus omnisq; libidinis & sceleris mancipium Pontifex, simul etiã spiritus sancti uim & operationem eadem arrogantia sibi uendicans, & usurpans semetipsum Deum (ut Paulus inquit) esse iactitat.

Ad eundem titulum illud quoq; pertinet, quod benedicendi gratiam ipsamq; benedictionem non minus insolenter sibi arripit, eaq; in literis suis omnibus superbit, dum salutem & benedictionem dilectis suis filijs magna cum grauitate precari solet. Atqui sacræ scripturæ autoritas benedictionem salutis nullam aliam monstrat, præterquam solam illam, quæ in promisso semine, Iesu Christo, ueteribus simul & nobis est proposta. Gene. 3. 22. cap. Galat. 3. Quamobrem dum hæc superbit Pontifex,

Acto. 2.

Pontifex, hic quoque Christi Iesu gloriam sibi uendicat, & intolerabilis insolentiae fastu contra ipsum uerum & solū Deum sese effert.

Facit huc aliud quoque, nempe peccatorum remissio, quam solius diuinæ gratiæ ac misericordiæ opus esse scripturis omnibus ita probatum est, ut Iudæorum etiam scribæ ac sacerdotes (ut cunq; excæcati & contumaces) id ipsum non ignorarint. Matth. 9. Atqui Romanus Pontifex hanc ipsam ita sibi transcribit, ut & multa scripturæ loca improbe peruertat, & maximam suæ tyrannidis partem huius prætextu exerceat. Hinc enim exorta est pertinax de clauibus, de ligandi & soluendi potestate, de Christi ouibus pascendis, & alijs rebus innumeris disputatio. Hinc auricularis confessio, sacerdotalis absolutio, pœnitentiæ fucate exercitium, casuum reseruatorum carnificina, indulgentiarum nundinæ, & infinita alia ad conscientiarum excruciationem excogitata prodierunt, quæ omnia si penitius inspiciamus, quæcunq; solius diuinæ gratiæ ac uirtutis, & meriti Christi sunt, Pontifici suisq; omni scelerum sentinæ immeris sacrificulis, monachis, episcopis & Cardinalibus tribuunt. Quapropter hic quoque semetipsum Deum constituens, super unicum & uerum Deum effertur.

Non ignoro tamen quid hic obijciant tam ipsi Pontifices, quam qui illorum partes strenue defendunt. Nec enim, inquit, hæc et alia huius generis sibi uendicat Pontifex, quasi suæ & propriæ uirtutis sit ista facere, sed à Deo traditam acceptamq; in ecclesia potestatem exercet, diuina nimirum uirtute per ipsum erga peccatores operante. Diluit enim excusationē hanc omnem ipse Dominus, qui apud Esaiam prophetam cap. 42. disertis uerbis sic pronūciat: Ego dominus, hoc est nomen meum, gloriam meam alteri non dabo, nec laudem meam scul-

Homilia

ptilibus. Quæ uero alia est, quam à nobis recipit, Domini gloria, quam quod ipsum saluatore, redemptorem, iustificatorem, sanctificatorem, unicuique suæ salutis authorem agnoscunt fideles? Hæc cum alteri non det, & cum primis sculptilibus, quæ abominatur tantopere, non det, utique nec Romano Pontifici nec cuiquam alij concessit, qui sculptilia faciendo ac colendo his similes facti sunt. Non ergo est quod diuinitus accepta uocet Pontifex, quæ ipse temerario & sacrilego ausu sibi arripiat.

Porro, si omisis omnibus istis ipsorum Canones & decreta inspexerimus, tum demum mirabilia illa & grandia audiemus, quæ Antichristus, iuxta Danielis uaticinium, contra Dominum proferre consuevit. Nec enim contenti totius ecclesiæ ac Christiani orbis dominium Romano Pontifici uendicasse, quin etiam penes ipsum quiduis uel præcipiendi uel prohibendi potestatem & eam auctoritatem esse scribunt, ut ipsi parere necessario omnes oporteat, etiam in ijs, quæ uix tolerabilia præceperit. Ad hæc, ulterius progressi hominibus reliquis omne de hoc iudicium negant, eam illi auctoritatem tribuentes, ut à nemine mortali in quocumque facto suo illum iudicari debere dicant. Sed ipsam audiamus bestiam loquentem.

Agatho Papa omnibus episcopis *Distinct. 19.* sic scribit: Sic omnes sanctiones apostolicæ sedis accipiendæ sunt, tanquam ipsius diuina uoce Petri firmatæ. Rursum Bonifacius octauus *Extrau. com. lib. 1. Tit. de Maioritate et Obedientia*, uniuersum bestię huius mysterium sic complectitur, ut uel solus ille locus Pontificem eum esse probare possit, quem nos esse dicimus. Primo enim, postquam unicam probauit esse ecclesiam, huius primatum & dominium per quam egregia argumentatione sibi uendicat. Hæc est (inquit) tunica illa incosuiilis, quæ scissa non fuit, sed sorte peruenit. Vbi bona fide hæc dicit Bonifacius. Si enim

enim

enim forte ad Romanos Pontifices peruenit Christi tunica, ecclesia, utiq; illi non Petri apostoli, sed impiissimorum carnificū successores sunt, qui sub cruce spectante domino super uestē ipsius fortē miserunt. Sic suo iudicio forex proditur. Sed pergamus: Igitur ecclesie unius & unice unū corpus, unū caput, nō duo capita, quasi monstrum, Christus uidelicet & ipsi uicarius Petrus Petriq; successor. Quam aperta autē in his contradictio? Vnicū ecclesie caput esse dicit, ne monstrū faciat ecclesiam, & hoc ipsum dicens duo tamen longe diuersa capita illi imponit, Christū uidelicet uerū deum & hominē, & Petrū hominē mortale et peccatorem, qui se nō propria iustitia sed Christi merito liberatū ipse fatetur: quin seipsum quoq; impudenter ingerūt. Quomodo igitur hic se expedient patres sanctissimi? Num Christū & Petrū unū & eundē esse dicent? Atqui id nullo modo possunt. Sed Petrū non ipsum uerum caput, sed ueri capitis Christi uicarium esse dicunt, & rursum huic quoq; semetipsos successores substituunt. Quando igitur, o boni, a suo corpore recedit Christus, ut Petro uicariatus locū det? Quando itē tam Christo q̄ Petro absente ad uos capitis officium & gloria redit? Videmini certe ecclesiam idolis similem facere ijs, quibus duo sunt capita, quorū alterū profestis diebus gestare, altero autē uenustiore non nisi in ferijs sibi sacris superbire solent. Sed ne facile rideri posset monstri huius pater Bonifacius scripturarū authoritate niti uoluit. Hæc enim sic credi debere dicit, dicente Domino ipsi Petro, Pasce oues meas. Meas, inquit, & generaliter, nō singulariter has uel illas: per quod cōmissis sibi intelligitur uniuersas. Siue ergo Græci siue alij se dicāt Petro eiusq; successoribus nō esse cōmissos, fateantur necesse est, se de ouibus Christi nō esse, dicente domino in Ioan. Vñ ouile & unicum esse pastore. Quis non ad hæc obstupescat fratres?

Sigilz manu

Homilia

Quis non argumēti uim horreat? Christus Petro dixit, *Pasce oues meas*, ergo Pontifex ecclesie caput est. Egregia cōclusio. At unde probabitur oues Christi pascere idē significare, quod ecclesie caput esse? Num ergo Paulus Ephesiorum presbyteris loquens, eosq; gregi dominico episcopos praelectos esse dicens, tot fecit ecclesie capita quot illic erant presbyteri? Vel quid alijs iniunctum dicemus discipulis dicente domino, *Ite in orbem uniuersum, & praeificate euangelium omni creaturae*? Num illos, ut oues Christi pascant missos esse, negabitis? Hoc tamen euincetis, si euangelium nec animarum cibum nec laeta conscientiarum pascua esse probaueritis. Sed ut haec demus uobis, quid Christo cum Belial, cum Simone Mago, cū Rom. Pontifice cōmune est? Sed oportet ut in scripturis quoq; perfricta fronte grassentur, qui in humanis omni pudore sunt uacui. In eodem autem Canone pergens Bonifacius omnē quoq; saecularem imperatoris potestatem sibi uendicat, ne de diuina disputans alteram illam amittat. Tandem uero scopum suae disputationis urgens Canonem concludit: Quicumq; igitur huic potestati à Deo sic ordinatae resistit, Dei ordinationi resistit, nisi duo (sicut Manicheus) fingat esse principia: quod falsum & haereticum iudicamus: quia testante Moysse, Non in principijs, sed in principio cælum Deus creauit & terram. Porro subesse Romano Pontifici omnem humanam creaturam, declaramus, dicimus, definimus & pronunciamus **OMNINO ESSE DE NECESSITATE SALVTIS**. Nouū ergo hic nobis fidei & salutis articulū condidit Bonifaci? Atqui eas oues saluari dicit Dominus, qui ipsum pastorem sequantur, ipsius uocem agnoscāt, per ipsum in ouile ingredi studeant. Sed parum haec ad Pontificum tyrannidem luxumq; stabiliendū faciunt. Romano Pontifici ergo necessario parendū esse dicunt. *Iamne ergo*

ergo grandia illa & mirabilia agnoscimus, quæ Antichristum locuturum esse prædixit Daniel?

Transeamus autem ad alia, quò planius hæc uidentes facilius quoque continere possimus. Nam 9. quæst. 3. Gelasius Papa episcopis per Dardaniam constitutis scribit in hunc modum: Cuncta per mundum nouit ecclesia, quoniam quorumlibet sententijs ligata Pontificum sedes beati Petri apostoli ius habeat resoluendi, utpote qui de omni ecclesia ius habeat iudicandi. Et iterum: Cuncta per mundum nouit ecclesia, quod sacrosancta Romana ecclesia fas de omnibus habeat iudicandi, neque cuiquam de eius liceat iudicare iudicio: siquidem ad illam de qualibet mundi parte appellandum est, ab illa autem nemo est appellare permissus. Huc facit, quod Ca. Quanto, de translatione episcopi Tit. 7. scribitur: Papa dicitur habere cœlestis arbitrium, & ideo etiam naturam rerum immutat, substantialia unius rei applicando alij. Et de nihilo potest aliquid facere, & sententiam quæ nulla est, aliquam facere. Quia in his quæ uult, ei est pro ratione uoluntas. Nec est qui ei dicat, Cur ita facis? Ipse enim potest supra ius dispensare, & de iniustitia facere iustitiam, corrigendo iura & mutando. Nam plenitudinem obtinet potestatis. En grandia illa et mirabilia Antichristi uerba, fratres in Christo charissimi: quibus Deo non similis modo, uerum etiam maior & excellentior uideri cupit. Nec enim se de nihilo duntaxat aliquid posse facere dicit (quod solius diuinæ potentiae ac uirtutis est) quin etiam iuxta Danielis uaticinium ipsa iura quoque & leges suo arbitrio subiacere docet, adeo ut in illis pro ut ipsi libitum fuerit dispensare, & quod iniustum est, iustum facere possit, imò ipsam iniustitiam pro iustitia habendam esse, si sic ipse censuerit: & ne quid audaciæ desit, uetus illud & tyrannis proprium usurpat, Sic uolo, sic iubeo, sit pro

Homilia

ratione uoluntas. Quia in his (inquit) quæ uult, est illi pro ratione uoluntas. Nec est, qui factorum rationem & causas ab ipso exigere possit. O infamiam. O inexcusabile Christiani nominis dedecus. Quid ultra uel Iudæorum somnia ridemus, uel Mahometis execramur blasphemias, cum maiora inter Christianos homines magisq; atrocia hætenus impune dicta & non sine religione audita sint? Pudeat nos nostræ ignauitæ, pigeat nos tantæ socorditæ, pœniteat etiam impiæ in audiendis tam atrocibus blasphemijs patientiæ. O stultos qui hæc non uident, ô impios qui cum uideant, audire tamen & ferre posæ sunt. Licet enim dira & atrocia sint quæ diximus, sequuntur tamen magis dira, magis blasphema, magis atrocia, quæ illi dicere non uerentur. Nam Distinct. 40. Ca. Si Papa, sic scriptum legimus: Si Papa suæ & fraternæ salutis negligens deprehenditur inuicilis & remissus in suis operibus, & insuper à bono taciturnus, quod magis officit sibi & omnibus, nihilominus **INNUMERABILES** populos **CATERVATIM** secû ducit **PRIMO MANCIPIO** **GEHENNABAE** cum ipso plagis multis in æternum uapulaturus: huius culpæ istic redarguere præsumit mortalium nullus, quia cunctos ipse iudicaturus **A NEMINE** est iudicandus, nisi si deprehendatur à fide deuius. Audite, ô fratres, grandia & horrenda Antichristi uerba, imò non audite, quin potius auribus atque animis uestris, ne his polluamini, expuite. Quis enim Christianus hæc audiat? quis æquo ferat animo? Eam uidemus, ô fratres, Dei ergo nos propensionem, eam modestiam ac iustitiæ studium, ut is ferè iudiciorum suorum omnium miseris nobis & breui perituris mortalibus rationem reddere non dedignetur. Hic uero homo peccati, perditionis filius, libidinis omnisq; nequitie propudium, Cynædorum &
Seda

Sodomitarum stipatus gregibus, nullius hominum iudicio subiacere, nulli mortalium suæ functionis rationem reddere uult, etiamsi infinitas plurimorum hominum animas, pretioso redemptas Christi sanguine, & innumerabiles populos communi generis humani hosti diabolo ad æternæ damnationis carnificinam mancipauerit. Et hic est qui se ecclesiæ caput & unicum ouilis Christi summumq; pastorem esse iactitat. Num ergo capitis est in propria membra furere, ferro & flammis perdenda obijcere? Num pastoris est in gregem plus quam lupina rabie grassari? Si corpora suorum lædat episcopus, si famæ suorum temere officiat, si bona turpis lucri studio auferat, officium illi abrogant Canones apostolici: Et hunc in ipsas animas grassantem impune tota feret ecclesia? Cæterum ut aliquo saltem prætextu blasphemiae atrocitate lenirent, illud addendum esse putauerunt: NISI DEPREHENDATUR A FIDE DEVIUS. Egregia scilicet additio, ô Canonistæ stupidissimi. An ergo fidei opera hæc esse dicetis, si innumerabiles populos æternæ gehennæ ignibus Papa mancipet? Vel num fidem eum habere dicemus, qui quos sua morte & effuso sanguine Dei filius Christus ab inferis asseruit, inferorum subiicit supplicij? Sed non sine numine hæc addita est Canonis huius conclusio. Sic enim constat Pontificum fidem non uiuificam illam & saluificam esse, cui iustitia salusq; in scripturis tribui consuevit, sed alia quædam ab hac longe diuersa, quæ ut penes eos esse potest, qui hominum animas à salute abstractas perditioni mancipant, ita omnes quoq; ipsius legibus parentes à Christo unico mundi redemptore abstrahens, salute priuat, & damnationi subiicit. Et hæc quidem uestris hisce ita fatemini, ut nullis rationibus uos uestramq; fidem ab hac tanta infamiae nota liberare possitis.

Homilia

Accedunt his multa alia huius generis, quibus suam insolentiam homines audacissimi produnt. Huc enim pertinet, quod egregij illi Iuris Pontificij commentatores non semel inculcant & urgent, Papam nec hominem nudum esse nec Deum, sed Dei uicarium, & mixtum quiddam ex Deo & homine. Extāt blasphemæ istæ uoces in 6. Decretal. lib. 1. de Elect. & elect. potestate Tit. 6. in Ca. 17. Item in Clementinarum proœmio. Sed hæc & infinita alia, quibus illorum libri scaſcent, breuitatis studio omittimus. His enim, quæ modo diximus, abunde satis demonstratum est, hunc quartum quoq; titulum Romano Pontifici per omnia congruere, & sic quidem, ut nulli alij hunc Paulus apostolus, si uel nunc ad uiuos redeat, concessurus foret. Proprium ergo & germanum Antichristi, id est, Romani Pontificis, nomen, propriosq; eiusdem titulos didicimus, qui ingenium quoq; illius omne summa cum perspicuitate depingunt. Et sanè, si illum audiamus, Seruus seruorum, ecclesie Christianæ caput, Iesu Christi uicarius, cœlestis portæ ianitor, pater sanctus adeoq; ipsa sanctitas, Petri item & Pauli successor dicitur. Quod si uero Paulum apostolum & Danielelem prophetam, sancto spiritu illuminatos homines, audiamus, longe alios illius titulos cognoscemus. Dicitur enim & id merito quidem, Homo peccati, libidinis propudium, scelerum & uitiorum sentina, filius perditionis, qui ut ipse perditus & damnatus est, ita omnes alios suæ uoci parentes perditioni mancipat, magnus item & insignis ille ἀντικείμενος, qui Christo per omnia oppositus cū ipsius uita ac doctrina ex diametro pugnat, tyrannus etiā insolentissimus, arrogantissimus fastuosissimusq;, nec super hoïes modo miseros & mortales, uerum etiā super ipsum omnipotentem & immortalē Deum blasphemio pectore elatus. Mirentur ergo illum, colant, adorent ac
sequantur

Tertia.

51

sequantur, qui perire quàm saluari malunt. Nos uero, fratres
in Christo charissimi, Deo patri & filio eius Iesu Christo, summo
nostro Regi ac Pontifici unico, gratias agamus indefinenter,
qui tantæ abominationis sentinam nobis reuelare, nosq; ex
illius tyrannide liberare, & uerbi sui patrocínio asserere di-
gnatus est. Oremus item, ut & alios in ueritatis suæ cogniti-
onem inducere, nos autem ea fidei constantia munire uelit, ut
in agnita ueritate perseuerare, et in medijs tribulationum pro-
cellis atque fluctibus ipsi constanter seruire & indiuulsi ad-
hærere possimus: ne cum perditionis filio Antichristo ætera-
num perdamur, sed salutis ac regni ante mundi constitutio-
nem præparati reddamur participes, per Dominum nostrum
Iesum Christum, unicum nostrum redemptorem & sala-
uatorem: Ipsi gloria, laus & gratiarum actio
in nunquam finienda sæcu-
la, Amen.

G 3